

Brașovii Lăncă

Ara 5 (e)

Szerda
1931 * december 2

Főszerkesztő
Sze'e Bé'a dr.

277. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 5 (e)

Irni kell róla

ahogyan előkészítik a leszerelést. Csak a posonok, öklöz, dulakodás, harsogó tiltakozás között. Ma már nemcsak leszerelni nem könnyű, de azt előkészíteni sem. Az urak elkéstek. Sokáig komédiázta. Tulságosan komótosan és nagyképi-csinnáltak a dolgot. Azt hitték, ha beszélnek róla, ha jegyzéket, bankjegyet, felhívást küldenek, már gúta. A világ-nak elég, ha lázas munkának láttatják a semmittevést. Ha lópor helyett egyelőre port hintenek a valóság és végleges békét követelő emberiség szemébe.

A párisi botrány, mely megakasztotta a nyugalmas előkészítést. Alapos figyelemzés, hogy fogytán a türelem. Nemcsak háborút nem akar többé a világ, hanem olyan politikát sem, mely minden hazudozása és képmutatása ellenére is feltartatatlannul visszaszórja a háborúba. A butaság és önzés politikáját nem akarja, a dilettantizmus és gyűlölet politikáját, mely később az egész Európát újra lángbaborítani, mintsem az egykori halálos ellenséget nem is számírtatás irgalomból, hanem a saját jobb érdekéből is talpraállítani.

Annak a tiltakozó csoportnak a dühös öklözéséből és üvöltéséből az igazi békeakarat és becsületes megbékülés akaratát robbant ki, akárhogy próbálják is jelentéktelen rendzavarásnak, alacsony fajta demonstrációnak nyilvánítani. A földrengést is moraj előzi meg és dörög a villámlást és a nagy felfordulást, a kisebb zavarok, eszaktatlan előjelei az előkezelő niharos időnek.

Ha bűn huzni-halogatni a leszerelést, még nagyobb bűn nem venni tudomásul, hogy nem parciális érdekek, hanem egyenes emberi akarat követeli azt, s hogy csak addig lesz igazán értékes és áldásos az emberiségre, ameddig önként, meggyőződésből, a békére való belső készségből történik s nem a párisi. Tüntetés ezerszeresen megnagyító forradalmi megmozdulás hatása alatt. Ez a leszerelés már borzalmas és végzetes volna, s azok irtóznak meg tőle legelőször, akik a béke hamis és hazug jelszavával halogatják a teljes leszerelés megvalósítását.

A népszöpségi diplomácia nem veszi tudomásul a népek hallatlan szenvedését, amit főképp a hatalmak állandó fegyverbenállása okoz. Az a felfogása erről, mint a forró vízben főlt rákokról a szakács-nak, akinek az embertelenségét vetették a szemére: a szegény állatok már megszokták ezt.

Már megszoktuk. Az egymásra következő generációkat is elevenen dobhatják a forró vízbe. Őket is meg lehet forni. Így gondolják a genfi és párisi szakács-nak. Azért is öldökölhetik egymást kínaiak és japánok vagy helyesebben: megszállhatják le a japánok tömegesen a kínaiakat, az erősebb a gyöngét, a protekciós az elhagyottat, a hamisság az igazságot.

Ez a másik nyitánya a leszerelésnek. Ágyuszó, gépfegyver, náposok, falvak rommá lövése, szüzek földöntutása, inség, dögihal, kétségbeesés.

Szabad egy ilyen háborút lelkiismeretes békefórumnak egyjelen napja is meg-tűnni? Nem lett volna már az összeütközés első pillanatában a Népszöpség kötelessége, hogy teljes energiával tiltakozzék a fegyveres szembeállás ellen? S kiált a hatalmas Japánt rákényszerítve, hogy a vitás ügyet, ágyuk helyett bíróságra bizzák?

De hát mernek-e a hatalmak a hatalom ellen? Hadrian császárnak világa volt Panonius bölcsel, s ez éjül is engedte. S mikor filozófusúrsú szemére vetették meghátrálását, ezt válaszolta:

— Hát ne volna bölcsőbb nálamnál, aki harminc légiónak parancsol, s Japán harminc légiónak parancsol, s Franciaország még többnek. Ők a bölcsőbbek. Ők nem akarnak leszerelni. S a filozófus meghátrál, de aki nem filozófus, az már beveri az előkészítő konferencia ablakát. Ma az ablakot, holnap a fejét, s holnapután? Majd leszerelik azokat, akik nem akarnak leszerelni.

Kibékül a két liberális frakció

Bratianu György au ienciát kért a királytól

Bukarest, november 30. Florica községben tegnap gyászünne-pélyt tartottak Bratianu Jonel és Vintila sirjánál, amelyen megjelent Bratianu György is, akit Tancred Constantinescu kibékített családjával.

Ez a kibékülés nagy politikai horderő-

vel bir, amennyiben valószínűvé teszi, hogy

Bratianu György pártja visszaolvad a régi liberálisok pártjába.

A kibékülést aláhuzza az a körülmény is, hogy Bratianu kedden délre audienciát kért a királytól.

SZENZÁCIÓS BEJELENTÉSEK A MARMOROSCH-BANK BETÉTES GYÜLÉSÉN:

Ezt Joanid kormánybiztos mondja: 1. A banknál nem sikkasztottak. 2. Az állam 1 milliárdnyit átvész a bank vagyonából s ezt a beétesek kapják

Ezt a betételesek mondják: A politikusok fizessék vissza az évek során felvett ap-názst és pausálékát, mert nyilvánosságra hozzuk neveiket

Bukarest, november 30. A Marmorosch bank betétesei tegnap gyűlést tartottak, amelyen Joanid kormánybiztos kilenc pontban összefogva a következő felvilágosítást adta a betéteseknek: Mindenek előtt bejelentette, hogy a bankban nem történt sikkasztás és hogy a bankot kizárólag a betételesek által okozott pánik miatt kellett bezárni. A továbbiakban elmondotta, hogy a Marmorosch bank 1931 márciusától egészen a bezárásig 50 ezer betétesnek több mint 3 milliárd lej fizetett ki. Nem igaz, szerte az sem, hogy Blank Arisztidnek, Tabacovitsnak és Söpkéznek bármilyen bűne volna a pénzintézet körül. Végül közölte a bank mellé delegált kormánybiztos, hogy tárgyalások foly-

nak arravonatközölg, hogy az állam egy milliárd lej erejéig vegye át a bank vagyonállományának egy részét, így többek között az olanesli birtokot és ezt az összeget elsősorban a betétesek kielégítésére fordítanák. Elsősorban a kisbetéteseket, a jótekonysági intézeteket és a jogi személyiségű egyesületeket fogják kifizetni.

A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben mindenek előtt követelik, hogy szorítsák a bank adóssait tartozásai kifizetésére, majd felszólítják mindazokat a politikusokat, akik éveken keresztül ap-názst és pausálékát huzzák a banktól, hogy azt fizessék vissza, különben nyilvánosságra hozzák neveiket.

A kormány vidéki propaganda-gyűléseken ismerteti a konverztálási javaslatot

Az első gyűlés a Regátban volt, ahol Radian államtitkár, a javaslat megalkotója ismertette a kormány intencióit

Bukarest, november 30. A kormány elhatározta, hogy a sok eldalról támadott konverztálási tervszettel kapcsolatban vidéki propaganda-gyűléseket tart s ezeken a gyűléseken magának az érdekelt parasztságnak magyarázza meg, hogy miért volt elkerülhetetlen a törvény, miért szánta rá magát a kormány és mi a konverztálás lényege. Az első ilyen gyűlés Caracalban volt, ahová mintegy 2000 parasztot gyűjtöttek össze. A kormányt a népgyűlésen Radian, a földmivelügyi államtitkár képviselte, a Liga Agrara nevében pedig Cerneteanu jelent meg és tartott szónoklatot. Cerneteanu örömmel és lelkesedéssel üdvözölte a kormányt, amely végre meghallotta a nép szavát és kidolgozta a konverztálási törvényjavaslatot. Hosszu és részletekre kiterjedő beszédben mesélte el, hogy a Liga Agrara mennyit küzdött ezért a javaslatért, mert már régóta látta, hogy a földmivesteknek ez lehet az egyedüli menekülésük a teljes tönkremenés elől.

Aztán Radian államtitkár tartott szónoklatot. A tömeg nagy tapsal fogadta, hiszen a javaslat tulajdonképpen

megszerkesztője. Radian megmagyarázta a hallgatóságnak, hogy mi a konverztálás s aztán a javaslat ellen irányuló támadásokat utasította vissza. Nincs földmives, mondotta, aki ne tartaná szükségesnek ezt a javaslatot.

Az nem igaz, hogy a javaslat bankár-ellenes célzatu volna.

A kormány éppenugy tisztában van azal, mint mindenki ebben az országban, hogy a gazdálkodáshoz is szükség van a hitelre, amit a bankok nyújtanak. A törvény tehát nem irányulhat a bankok ellen, mindössze arról van szó, hogy ez-uttal a bankároknak kell némi áldozatot hozniok a föld népének érdekében. A hitellel ezzel nem kerül veszedelembé, mert hiszen az ország érdeke egyenes arányban van az ország produktívával. A javaslat célja az, hogy a paraszt újra nyugodtan dolgozhassék és termelhessen, világos tehát, hogy csak megszüldírtja a hitellel.

Aztán arról beszélt Radian, hogy a törvényjavaslat teljesen aloktmányos, elkerülhetetlenül szükséges és scimmi forradalmi jellege nincs, amint azt a kormány ellensége állítja.

AVERESCU általános purifikációt követel

Bukarest, november 30.

A néppárt tegnap gyűlést tartott a fővárosban, amelyen Averescu tábornok is felszólt. A tábornok kijelentette, hogy sürgős tisztogató munkára van szükség, amelynek felülről lefelé kell irányulnia. Amennyiben ez nem történik meg, — jelentette ki Averescu, — úgy az országban nagy megrázkódtatás kövekezik, amely azonban ép ellenkező irányban fog végbemenni, még pedig alulról fölfelé. Averescu lakonikus szavait széles körben kommentálják.

Maniu elutazott Bukarestből

Bukarest, november 30.

Maniu Gyula tegnap este a 11 óras expressz-szel elhagyta a fővárost és Kolozsvárra utazott, ahol találkozni fog Vajda Sándorral. Maniu bukaresti tárgyalásainak állítólag az lett az eredménye, hogy most már végelesen megállapodtak abban, hogy a nemzeti parasztpárt új elnöke Titulescu lesz, akihez Lugojanu utazik ki Londonba, Maniu levelel. Ennek ellenére még mindig tartja magát a hír, hogy Maniu mégis vissza fog térni a párt élére, aminek első jelét Maniulescu elejtésében látják.

A magántisztviselők a királyt kérték, hogy tegye lehetetlenné az áldozati taxát

Bukarest, november 30.

Az elmúlt vasárnap a bukaresti magántisztviselők blokkja újból több népgyűlésen tiltakozott a magántisztviselők tervbevetett áldozati megadóztatása ellen, sőt nem maradt el az utcai felvonulás sem. A Baratiei utcában és az Oboron az eddig megszokott gyűléseknél is sokkal népesebb és zajosabb összejövetel zajlott le, de ezeken kívül a város minden kerületében voltak kisebb gyűlések.

A déli órákban, amikor a nagyobb tiltakozó gyűlések befejeződtek, a magántisztviselők ezerszámra lepték el az utcákat, majd rövidesen tüntető menetté alakultak s zárt sorokban vonultak fel a Calea Victoriein.

Itt zajosan éltették a királyt, majd szónoklatok hangzottak el, amelyekben a magántisztviselők vezérei azt kérték, hogy

a király maga tegye lehetetlenné az embertelen adóztatás bevezetését.

A tüntető menet után a királyi palotától a Bratianu boulevardra vonult fel, ahol rendben szétoszlott.

Ujabb jelentések a japán-kínai frontról

London, november 30.

Tokiói jelentések szerint a mandzsuriai japán haderők főparancsnoka, Honjo tábornok, a japán kormány utasítása értelmében elrendelte csapatainak Mukdenbe való visszavonulását. A mukdeni japán főhadiszállás jelentése szerint a japán zónán kívüli csapatokat visszavonják, illetve létszámukat leszállítják és csak Kirinben, Csicikarban és négy-öt más városban hagynak megszálló csapatokat.

A Népszöpség tanácsának japán megbízottja újabb levelet juttatott Briandhoz, amelyben ismételtten kijelenti, hogy a japán kormány hajlandó csapatait visszavonni, feltéve, hogy az Északkeletben élő alattvalók és az ott állomásozó japán csapatok biztonsága nem forog veszélyben. Briand a tanács nevében holnap válaszol a jegyzékre.

Barátságatlan időben
a bőr különösen gondos ápolást kíván

NIVEA-CRÉME-el

ha nem akarjuk, hogy repedezett és durva legyen. Legjobb, ha arcát és kezét esténként alaposan bedörzsöli. De nappal is, mielőtt a szabad levegőre megy, használhatja a Nivea-krémet, mivel teljesen behatol a bőrbe és nem teszi fényessé az arcot. Nivea-krém fiatalos arciből és friss egészséges külsőt ad. Különbösége a luxuskrémekkel szemben: Nivea-Crème hatására nézve utólrétegetlen árara nézve jóval olcsóbb.

Nivea-Crème: Lei 10.00—72.00

Beiersdorf & Co., S. A. R., Braşov, Strada Julius Mănu 30

AZ IRTÓZAT VALLÁSA

Földalatti katakombákban förtelmes orgiák közepette áldoznak a bűn oltárán a borzalom-szekta hívői

Bukarest, november 30.

A besszarábiai lapok néhány nap óta sorozatos tudósításokat közöltek arról a megdöbbentő felfedezésről, amelynek során Tighina mellett a megye székhelyétől alig pár kilométernyire

napfényre került a titokzatos inoentista szekta legnagyobb földalatti temploma — a borzalmak szentélye, — ahol minden emberi képzeletet felülmúló irtózatok jelenetek

Elindul a misztikus barát...

A Kultuszminisztériumban, ahol érdeklődünk a titokzatos szekta felől, az alábbi rendkívül érdekes felvilágosításokat nyertük:

Még a háború előtt, amikor Besszarábia még Oroszországhoz tartozott, felült egy fiatal kolduló barát. Inocentie szerzetes. Végigjárta a besszarábiai falvakat és amint az egykori orosz rendőrségek említik, nem lehetett ellene semmiféle rendőrségi eljárás indítani, habár minden faluban maga köré gyűjtötte a szegényeket és „vigasztalást” hirdetett...

Több, mint negyven éven át járta keresztül-kasul a hátramentis falvakat, végiggyalogolta Besszarábiát és Ukrajnát és amerre Inocentie barát, — akit ekkor már apostolként írtak, — megfordult, szívesen ottmarasztalták volna a szerzetesrendek. De ez a furcsa barát fedetlen fölül és meztelen lábakkal járta tovább az országutakat.

Ötven éves volt már ez a különös szerzetes és közel harminc év óta rója az országutakat, amikor az ukrániai Szent-Teozódia kolostorban szerzetes főnöki állással kínálták meg. Inocentia barát, aki ekkor már belefáradt az évtizedes gyaloglásba, elfogadta a megfizető állást.

És most valami furcsa dolog történt. Pár hónappal később az ukrániai Szent-

közepette áldoztak a misztikus rend tagjai, földalatti oltárakon.

Tíz esztendő óta a besszarábiai hatóságok valóságos hajtóvadászatot rendeztek az inoentista barátok ellen, azonban az évtizedes üldözések az eredményezték, hogy ez a titokzatos szekta lassanként annyira elterjedt Besszarábiában, hogy még a legkisebb faluban is felépi hetták az inoentisták misztikus földalatti szentélyét.

Teozódiai kolostor egyike lett a leghíresebb bucsujáró helyeknek.

Futótűzként terjedt el a hír, hogy Inocentia barát minden beteget meggyógyított és a kolostor falai előtt ezrével feküdtek a gyógyulásra váró betegek.

Az orosz rendőrség, arra való hivatkozással, hogy a csodára váró betegek legnagyobb része fertőző betegségben szenved és odaszállításuk alkalmával egész országszerte fertőztek meg, — eltiltotta a csodatevő barátot a gyógyítástól. De ez már nem segített semmit.

Az üldözött apostol még nagyobb tömegekben csábította magához a hívőket. A rendőrség most úgy próbálta a barát körül szövődményeket előidézni, hogy Inocentia barátot áthelyezték Észak-Oroszországba, Miron melletti kolostorba.

Itt valóságos fogolyként őrizték a furcsa apostolt, — de alig múlt el néhány hét, amikor feltűntek a kolostor felé vezető országúton a bucsujáró hívők. Gyalogszettel, zsoldárokat énekelve, zarándokoltak Oroszországba, csak hogy megjelenhessenek a csodatevő barát előtt, aki egyetlen kézegyintéssel gyógyítani tud és egyetlen szavával ki tudja hajtani az ember testéből az — ördögöt.

A titokzatos Rasputin keze is benne volt a játékban

Most már egyenesen Szentpétervárról érkezett rendelet Inocentia barát megfigyelésére.

Egészen valószínű, hogy a cár barátja, a titokzatos Rasputin keze is benne lehetett a játékban, akinek nem volt kellemes, hogy rajta kívül még egy csodatevő szerzetes működik az országban.

Inocentia barátot elfogták. És e pillanattól kezdve senki sem tudta, hogy a régi cári Oroszország melyik földalatti börtönében tartják fogva ezt a misztikus embert. A Kereszty-forradalom alkalmával, — amikor a ti okzatos Rasputin már régen a Néva jég-táblái között lelte halálát, — Inocentia barát is kiszabadult börtönéből.

Pár nappal később már Besszarábiában volt, hívői között, akik szintén őrvongó örömmel fogadták. A besszarábiai határtól kezdve tízezrek kísérték minden lépését és csak, amikor ideérkezett, derült ki, hogy a szigorú fogság és a teljes izzólás dacára ez a különös ember állandó érinkezést tudott fenntartani hívőivel. Inocentia barát érezte, hogy zavaros idők következnek és még onnan a börtönből utasította a hívőit, hogy

a szekta tanait senkinek sem szabad elárulni, senkinek sem szabad felvilágosítást adni arról, ami a szekta templomaiban történik és az új testvéreket, akiket feladatnak, nagyon alaposan meg kell válogatni — és a templomaikat a falvak határában, lehetőleg az erdőkben, a földalatti üregekben kell felépíteni.

Csupán egy évig élhetett Inocentia barát a

Ne borotvapengét kérjen hanem követelje a

ROTBART
MOND-EXTRA

székhely: C. Duisberg
Bucureşti I. Str. Carol Nr. 3

150 hl. 1930 évhőli bor
4-6' olcsón eladó

Az érdekelteknek a nagypoldi ág. ev. hitv. egyházközség ad felvilágosítást.

rojtjuk, úgy ezre meg nem szabadunk meg a bűnöktől, mert hisz azok bent esiráznak testünkben, csak úgy tudjuk magunkról kiirtani a vétkeket, ha azokat kiéljük magunkból.

És ez a hajmeresztő tanítás a besszarábiai parasztok között termékeny talajra talált. Mint említettük, Tighinától alig néhány kilométernyire, néhány nappal ezelőtt fölfedeztek egy ilyen inoentista bünbarlangot.

Az egyik besszarábiai paraszt 15 éves leánykája magából kikelve rohant haza és lelkenedve mondta el, hogy két fiatal asszony majdnem erőszakkal elcipelte őt a közeli erdő széléhez,

ahol egy földalatti barlangban arra akarták kényszeríteni, hogy úgy, mint a többiek, ő is vessen le a ruháit.

A megrémült szülők azonnal a csendőrségre siettek és félórán belül csendőrszuronyok zárták el az inoentista barlang kijárát.

Minden képzeletet felülmúló látványnak voltak tanúi a csendőrök, akik rajtaütés-szerűen megröhamozták a titokzatos szekta földalatti szentélyét.

A szekta tagjai teljesen meztelenül, — férfiak és nők vegyesen, — vettek részt a meg-

És kezdetét vette a förtelmes orgia

Az apostol, miután felolvasta hosszú litániát és órák hosszan át tartó zsolnárekklésé befecskendezte, jelt adott a tényleges ünnepség kezdésére. A földalatti templom hátulsó részén terített asztal várta a hívőket, hatalmas korsókban bor, kosarakban gyümölcs és mindenfajta enniivaló, a szoba padlózata szalmával van felszórva...

az apostol intésére mindenki ledobta ruháit és kezdetét vette a förtelmes orgia.

Egyenesen érthetetlen, hogy a különben józan besszarábiai parasztok között milyen halatlan népszerűsége tett szert ez a borzalmak szekta. Mint említettük, alig van egy olyan

csodaszer, szertartás. A csodatevő, egy a miliákkal találta a hívők között. A szülők magukkal vitték fiatal 14—15 éves leányaikat és fiaikat.

akik a „csodatevő apostol” tanításai szerint szintén bűnözés által akartak megtisztulni.

A tighinai megdöbbentő felfedezés után folytatott kihallgatások során egy néhány érdekes adat került a nyomozó hatóságok kezé közé, amelyek alapján most már némely fény vetődik a misztikus szekta belső titkaira.

Harminc napos böjt előzi meg az újonnan fölött „testvér” felavatását. E harminc nap alatt a szerencsétlen szektajelölt semmiféle ételmét nem vehet magához és az „apostol” kötelessége arról gondoskodni, hogy ezen idő alatt a jelölt el ne pusztuljon. És, amint a nyomozás során kiderült, az apostol morfinumot injekciózott a szerencsétlen hívő-jelöltek testébe. Ez volt az a csodaszer, amellyel az éhhalálra kintottakat meg tudta menteni a biztos elpusztulástól. A harminc napos meg-tisztulás után következett a felavatási ünnepség, amely hét napig tartott és ez a hét nap valóságos bacchanáliává, perverz orgiává fejlődött.

besszarábiai falu, ahol az inoentistáknak na lenne földalatti templomuk. És az a megdöbbentő, hogy idáig minden rendőrhatalmági üldözésnek csupán egy következménye volt:

a misztikus szekta újabb fejlődésnek indult. Alig adnak számot a lapok, hogy egy inoentista templomot szétgrasztottak, máris a város másik határában a fanatikus besszarábiai parasztok hozzakezdenek az újabb földalatti szentély megépítéséhez, rejtelmes, vakonduturásokhoz hasonló katakombákat ásnak, hogy a legéberebb szem sem képs azokat felfedezni.

Farkas Aladár

Bukarest és egész környéke hó alatt van

A fővárosban forgalmi zavarokat okozott a hóvihár

Bukarest, november 30.

A minden oldalról beérkező jelentések szerint

az egész Ókirályság területén erős havazás indult, amely néhol valóságos hóviharokká fokozódott.

Különösen Olteniában és a Prahova-völgyében dühög az erős széllel kapcsolatos hóesés.

Bukarest és egész környéke is hó alatt van. A nagyobb arányú hóesés hétfőn a kora reggel kezdődött és csakhamar olyan arányokat öltött, hogy úgy a jár-

művekkel, mint a gyalogosan való közlekedés megbénult.

A villamosok teljes egy óra hosszat állottak, az autótaxisok pedig nem tudták kihajtani állomáshelyükre.

A szél miatt a hó néhol 20—30 centiméternyi magasra torlódott a városban is, mert a polgármesteri hivatal nem gondoskodott idejében a hólapátolókról.

Dél felé a forgalom helyreállt, a vihar azonban egyre erősödik.

Valószínű, hogy Brassó a Prahova-völgyi hóviharból kapott izelítőt a hétfő déli órákban.

Három kolozsvári katonaszökevény rabló-körútra indult

A rablók vezérét Nagyváradon nehéz küzdelem után elfogták

Nagyvárad, november 30.

A kolozsvári katonai parancsnokság péntek éjjel táviratilag értesítette a nagyvárad rendőrséget, hogy Egri Bálint köztüzér két katonasárával egyetemben behatolt a katonai fegyverraktárba, ahonnan

tömerdek éles töltényt és néhány revolvért vettek magukhoz, majd megszöktek.

A parancsnokság egyúttal a szökevények pontos személyleírását is közölte, akik a gyanu szerint Nagyvárad felé vették útjukat.

A nagyvárad rendőrséghez kisvártatva egy másik távirat is befutott, amelyben a csucsa rendőrség egy vérfagyasztó rablóátmadás részleteiről számolt be. Péntek éjszaka a csucsa vasútállomás közelében egy heves küzdelem nyomairól tanuskodó autóra bukkantak, amely mellett

eszméletlen állapotban, több sebből vérezve hevert a sofőr, akit támadói teljesen meztelenre vertek.

A félig megfagyott sebesültet tüstént a faluba szállították, ahol hosszú ápolás után tért csak annyira magához, hogy ki lehessen hallgatni. Elmondotta, hogy Kovács Géának hívják.

Kolozsvártól nem messze három katonasökevény egyén érkezett fel autójára, akik Csucsá közelében hátulról rátámadtak, revolverral agyba-főbe verték, azután letették róla a ruhát és a fagyos országútra dobták.

Merénylettük után az ismeretlenek eltűntek az éjszakában.

A nagyvárad rendőrséget, — amely a táviratok alapján erőlyes nyomozáshoz látott, — jóformán mégis a véletlen vezette a rejtélyes támadók nyomára.

Szombat éjjel, két rendőri felügyelet alatt álló nő roham a Kert-utca egyik sarkán szolgálatot teljesítő rendőrszemhez, akit arra kértek, hogy jöjjön sürgősen velük Orvica Antónia nevű társnőjük lakására, ahol

reggel óta egy ittas katona dorbézol a koronkint egy föltöltött revolvért szegez fenyegetőleg a nőre.

A rendőrkét detektív kíséretében behatolt a lakásra, ahol egy katonaruhás egyént találtak, aki az ajtónyitás pillanatában az ágyhoz ugrott, hogy a párna alól revolverét előhúzza.

A gyanus mozdulatra a detektívek az idegenre vetették magukat, akit rövid küzdelem után sikerült ártalmatlanná tenni.

A katona, — amikor látta, hogy minden elrendezés hasztalan, — bevallotta, hogy Egri Bálint köztüzérrel azonos.

Elmondotta, hogy közvetlenül Nagyváradra érkezése után, betört volt munkaadójának, Reich József szikvizgyárosnak lakására, ahonnan, — amint azt a B. L. annak idején közölte, — 125.000 lej készpénzt és ruhaneműt vitt magával. Társai hollétéről nem adott felvilágosítást. A nyomozás folyik.

BRASSO „Modern Mozdó” Telefon 518

Ma hétfőn utoljára a

Huszárszerelem

filmoperett. — Verebes Ernő és Gretl Theimer a főszerepben

Következik

Asszony a harcban

csodaszép hangosfilm — Gary Cooper-el.

LEZÜLLÖTT KÜLÖNITMÉNYES KALANDOROK PUCCSOT TERVEZTEK BUDAPESTEN

Harminckét résztvevőt letartóztattak

Budapest, november hó 30.
Szombaton sok tekintetben ellentétes, de minden izükben fantasztikus puccshozták izgalomba a magyar főváros közönségét. A minden irányból elindult híresztelések háttérben nagyobb arányú rendőrségi eljárás áll, ami egyben azt is jelentette volna, hogy a tervezett puccsot még csirájában sikerült elfojtani. Erősítette a híresztelések komolyságát, vagy annak a látszatát az a tény, hogy pénteken egész nap folyamán az aktív miniszterek lakását és néhány középületet detektívek és civilruhás rendőrök őrizték.

Szombaton este aztán a rendőrség kiadta az első hivatalos jelentést, amelyből kiderült, hogy

egészen felelőtlen jobboldali terrorista elemek valóban készültek arra a fantasztikusan ható puccskísérletre, melyről a rendőrség már napokkal ezelőtt tudomást szerzett és minden óvintézkedést jóelőre megtett.

A puccskísérlet szervezői és előkészítői közül az emberekből kerültek ki, akik az 1920-as év „különítményes” korszakában játszottak szerepet, később azonban mindenkiől elfeledten nehéz gondok közepe éltek. A mostani nehéz gazdasági viszonyokat alkalmasoknak tekintették arra, hogy új szerepet követeljenek maguknak s valóban egészen fantasztikusan ható terveket szöttek.

A puccskísérlet időpontját szombat este tűzték ki, a rendőrség azonban szombaton délelőtt már valamennyiüket letartóztatta s éppen e letartóztatások nyomán indulnak el a híresztelések, amelyek a jelentőségénél sokkal nagyobbra dagasztották az ügyet.

Szombaton délelőtt a rendőrség összesen 31 összeesküvőt vett őrizetbe. Délután elfogták a 32-ik embert is s ezzel a letartóztatások egyelőre meg is szüntek. Már az előzetes nyomozás során feltűnt, hogy a puccsisták nemcsak polgári, hanem katonai emberekkel is összeköttetést tartottak fenn. A kihallgatásokat ebben az irányban is megkezdették, bár már is lebizonyosodott, hogy

az összeesküvők között egyáltalában nincsenek magasabb katonai rangú egyének, sőt a rendőrség a figyelemzést éppen katonai részről kapta.

A letartóztatottak névsorát a rendőrség egyelőre még nem adta ki, annyit azonban hangsúlyoz, hogy valamennyien jelentéktelen és sulytalan emberek. Egyébként a katonai és polgári hatóságok közösen folytatják a nyomozást.

A hétfői budapesti lapok rendkívül széles mederben tárgyalják a leleplezett puccskísérletet, egyelőre azonban valamennyien csak találgatásokra vannak utalva. A Ressel értesülése szerint a puccsisták terve az volt, hogy mintegy 1000 embert szombaton becsapásznak a fővárosba, ahol Vannay László főhadnagy katonai ruhába öltözteti őket s este aztán ez a csapat meglepetésszerűen megszállja a középületeket és elfogja a minisztereket, a „vezérkar” pedig kezébe veszi az események irányítását.

A gyors iramban megkezdett kihallgatások során az a feltevés alakult ki, hogy a letartóztatottak elsősorban vagyoni bűncselekményeket akartak elkövetni és olyan középületeket megszállani, amelyeknek birtokbavétele révén megbéníthatók volna az államrend normális menetét. A letartóztatottak egy-egyénél hosszú névjegyzéket találtak 1500 közismeri gazdagabb zsidó nevével. A rendőrség felteszi, hogy a terroristák ezek ellen a személyek ellen akartak elsősorban terrorisztikusan fellépni. A nyomozás megállapította azt is, hogy a puccsisták valamennyi bankot, köztük a Póstatakarék-pénztárt is zár alá akarták venni. Elhatározták a miniszterek letartóztatását is.

Az újabb kiadott hivatalos jelentés szerint a sajtóban közölt nevek közül Budavári László, Francia Kiss Mihály és Haitsch Lajos, valamint a külföldi sajtóban emlegetett Ruics tábornok nincsenek a letartóztatottak között. Katonai körökből egy-két alantosság tiszt, az előálló politikai és társadalmi körökből pedig senki sincs a puccsisták között.

A Ressel értesülése szerint a puccsisták a Dohány-utcai zsinagógát is fel akarták robbantani.

A közéjük furakodott rendőrségi bizal-

A rendőrség idejében leleplezte a szélhámos-maffiát

mi emberek egyébként megállapították, hogy

a fellépésnek határozottan antihabsburgista jellege volt.

A hatóságok előtt egyébként felmerült a kérdés, hogy vajon miképpen minősítse az összeesküvés tervét. Abban az esetben ugyanis, ha politikai bűncselek-

ménynek fogják fel, úgy

a lázadás büntette miatt statáriális eljárás alá kerülnek a letartóztatottak.

A rendőrség első hivatalosan kiadott jelentése azonban félreértések elkerülése végett már hangsúlyozta, hogy nem politikai, hanem közönséges bűncselekményről van szó.

A belügyminiszter nyilatkozata

Keresztes Fischer Ferenc belügyminiszter nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy

a közönségnek semmi oka nincs a nyugtalanságra.

Különbben is megállapították, hogy a leleplezett kísérlet nem volt országosan megszervezve és, hogy annak irányítóit közönséges anyagi érdekek vezették.

Negyvenhat őrizetbevétel történt és ezek között csupán egy katona van, egy Vannay László nevű tiszt. A többi neveket egyelőre nem hozzák nyilvánosságra, mert lehettek közöttük ártatlanok is, akiket esetleg szabadlábra fognak helyezni és így nem akarják őket kompromittálni. Azt, hogy vajon statáriális bíróság elé kerülnek-e a bűnösök, még nem döntötték el.

Brassó lesz a király nyári tartózkodási helye

Királyi kastély épül a brassói Fellegváron

Az építkezést már a tavaszon megkezdik

Brassó, november hó 30.
Megírta a B. L. már annak idején, hogy Brassó városa Károly királynak adományozta a Fellegvárat. A jövő év folyamán, már tavasz kezdetén

kastélyt építenek a Fellegvárra, amely a király nyári tartózkodási helyéül fog szolgálni.

A kastély építkezésének költségét a

hadügyminiszterium viseli, míg berendezése nagyjában hasonlítani fog a király többi kastélyainak berendezéséhez.

Károly király itt fogja vendégül látni a külföldi királyi családok azon tagjait, akiket a Brassó környékén tartandó vadászatokra érkeznek.

Politikai szempontból azért van különösebb jelentősége az új kastélynak, mert ebben fog a király huzamosabb ideig Erdély földjén lakni.

A Szovjet közvetlenül szeretne tárgyalni Romániával

Lengyelország közvetítette az oroszok kívánságát

Bukarest, november 30.
A Südepest párisi távirati iroda Bukarestből eredő jelentést közöl, amely szerint Varsóban fontos diplomáciai tárgyalások folynak az orosz és a lengyel diplomácia között.

Ezek a tárgyalások Romániát is közvetlenül érintik s éppen azért az orosz megbízott azt az óhaját fejezte ki, hogy a Szovjet kormánya közvetlen tárgya-

lásokat szeretne kezdeni Romániával.

Tekintettel arra, hogy Oroszország és Románia között nincsen diplomáciai összeköttetés, az orosz kívánságot Lengyelország közvetítette Bukarestbe, ahol egyelőre még nem adtak választ, kiszivárgott hírek szerint azonban az az álláspont lett urrá, hogy Románia és Lengyelország csak együttesen tárgyalhatnak a szovjet megbízottakkal.

Kényszeregyezséget kért a „könyörületesség hegye”

Bukarest legnagyobb zálogházának kliensei az intézet megmentését követelik

Bukarest, november hó 30.
Bukarest egyetlen államilag engedélyezett zálogháza, a „Muntele de pietate” kényszeregyezséget kért. A derék intézmény, hogy nagyobb forgalmat csináljon, az utóbbi években

betéteket is elfogadott és kamatoztattott.

A bizalmi válságot azonban neki is meg kellett éreznie. A betétesek sorra jelentkeztek és kiszédtek betéteiket. A zálogház fizetett, amíg fizetni tudott, végül is azonban bejelentette, hogy nincs több pénze és kénytelen megkérni a kényszeregyezséget, ami meg is történt.

A zálogház pénz- és más betétesei vasárnap népes gyűlést tartottak, amelyen a szónokok szenvedélyesen szálltak sikarra a veszkélyeztetett intézmény mellett.

Kifejtették, hogy a szegényeknek ez az intézmény adott végső lehetőséget ar-

ra, hogy mindennapi kenyeret szerezzenek maguknak.

Nem szabad tehát engedni, hogy a „Muntele de pietate”, vagyis a „könyörületesség hegye” veszélyes válságba jusson s mindent el kell követni a megmentésére, annál is inkább, mert Bukarestnek ez az egyedüli ilyen intézménye.

Tözsde

1931. november 30.

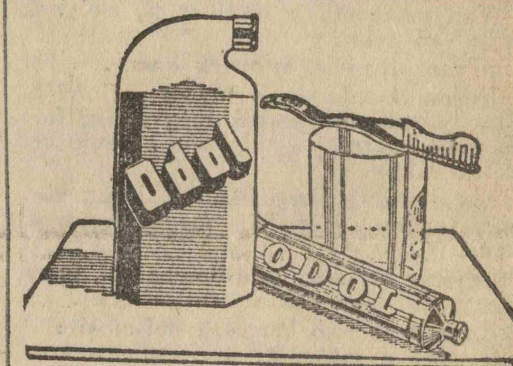
Zürich (nyitás): Berlin 122.30, Amsterdam 207, Newyork 515.50, London 1817, Páris 2015, Milánó 2660, Prága 1527.50, Budapest 9002.50, Belgrád 903, Bukarest 307, Varsó 5760.

Edison jóslata szerint:

A nagyvárosi ember süketen fog születni

Edison, aki maga is megsüketült, egy régi interjúban azt jóslta, hogy a jövő embere már fiatalon süket lesz attól az állandó lármától, amelyet a technika fejlődése elkerülhetetlen kísérő jelenségévé tesz a modern életnek. Az erős szellemi munkát végző tudósok és írók körében egyre erősebb a panasz a nagyvárosi lármája miatt, a nagyközönség egyik fele méltatlanul szenved azért a kíméletlenségért, amelyben a nagyközönség másik fele részesíti. Az orvosok szörnyű jóslatokkal ijesztgetnek bennünket. Megállapítják, hogy a nagyvárosi láрма idegességet, szellemi el-tompultságot, emlékeztelteli fogyatékosságot idéz elő. A B. L. beszámolt róla, hogy Newyorkban gyárosokból, orvosokból, mérnökökből, jogászokból és a közrendészeti hatóságok képviselőiből nagy bizottság alakult, amely a problémával foglalkozik, mennyire lehet a nagyvárosi zajt csökkenteni, mi az, ami elkerülhetetlen és mit lehet kiküszöbölni. Egy esztendei munkával összeállították és katalógusba sorozták a zajok különböző nemét, válfajait és okozóit. (Mellesleg megjegyezve: azt olvassuk, hogy a láрма elleni bizottság helyiségeiben éjjel-nappal két tucat gépirónó és egész sereg hangmérő és zajkövetítő készülék működik, úgy, hogy a környéken e miatt nem tudnak aludni az emberek.)

A láрма elleni küzdelem különben nem vá-keletű, csak ma némileg indokoltabb, mint régebben volt. Tudományos megállapítások szerint már az ókorban nagy erőfeszítéseket tettek a közjótét intézői, hogy a nagyvárosi lármáját leküzdjék és a lakók éjszakai nyugalmaát biztosítsák. Legnagyobb mértékben sikerült ezt a célt elérni a híres Sybaris óroszában, amelynek elkényeztetett lakói minden zajjal járó ipari foglalkozást száműzték a maguk köréből. A hagyományok szerint az elpuhult városban tilos volt a kakaskukoré-

Céltudatos fog és szájpótlást, lényegesen fertőtlenítő szájviz, enyhé fogpép és megfelelő fogkefe használatával érünk el.

ODOL-RENDSZER:
ODOL-szájviz
ODOL-fogpép
ODOL-fogkefe.

kolás. Talán éppen ezzel jellemezhetjük leg-élesebben a különbséget a múlt és a jelen között. Ma a kakaskukorékolás éppen a falusi csendnek és békés nyugalomnak a jelképe. Ettől félték az ókor életművészei, akik még nem tudták, hogy mi a motorzatkolás és a minden lakásból bőmből rádió tébolyító koncertje. Ma, amikor a Zeppelin és a repülőgép közeledését kilométerekről meghallani, mulatságosan hat, hogy a szököszék zaját, a mikor ezt a korszakalkotó készüléket feltalálták, sokan nem tudták eloiselni és amikor megindult ellene a harc, erre a kellemetlen tulajdonságára hivatkoztak.

Az igazság kedvéért meg kell emlékeznünk Williamson angol regényíróról, aki annyira beleélté magát a technika korszakának ebbe a zenéjébe, hogy enélkül állítólag nem tud dolgozni.

Legutóbbi regényemet egy londoni pad-láslakásban írtam, amelybe hangszórók köz-petitették az utca minden lármáját.

Berlinben, a Közegészségügyi Intézet egyik fiatal tudósa, dr. Eisenberg, tanulmányozza a nagyvárosi zajt Forgalmass pontokon, különböző helyeken, villamos sínek mentén, ut-test közepén, ablakok alján mikrofont állít fel és ezt a zajt olyan készüléken hallgatja, amely a hangerőt regisztrálja. A hangerő egy-ségét „phon”-nak nevezi. Figyeljük csak ezt a készüléket kissé. Két gépkocsi találkozik, a fékek csikorgognak, az egyik duda rőfög, a másik ponit: 9 és fél phon. Villamos száguld el teljes dühövel csilingelve: 14 phon. Egyszer csak nagyot ugrik a mutató, három mo-torkerekpár rohan egymás után, fűlsiketítő puffogással: 42 phon!

A magyarság útja csak a szervezett gazdasági front felé vezethet

Utmutatás Erdélynek via Marosvásárhely

Az erdélyi kisebbség életében mindenhez hozzá lehet és hozzá szabad szólni. Nap-nap mellett élünk is ezzel az engedelemmel és eleget teszünk a kötelességünknek: hozzászólunk a kérdésekhez, de sohasem szólunk hozzá a Nébszövetséghez: a magyar nemzeti kisebbség politikai harcmódozának kérdéséhez. Ez tabu és az itt megpengetett hur mindig rezonál, visszhangzik, és a felmorajlás során disszidensnek bélyegeznek mindenkit, aki a kérdés kapcsán véleményt mer mondani.

Az ismeretlen marosvásárhelyi magyar kisebbségi politikus a B. L. tegnapi számában Kacsó Sándor kollégám útján halk töprengésekbe kezdett és mert az ismeretlen kezdete és mert az ismeretlen kérdést is vetett fel, most válaszolni már kötelesség. Az ismeretlen magyar politikusi felteszi a kérdést: hány felé visz az út?

Egyetlen mondatban itt a válasz: csak egy irányba.

És egy mondatban már itt a bomba is: nem abba az irányba, amelybe a politikát ma, és szünet nélkül immár tizenegyedik esztendeje viszik.

A másodrendű állampolgárság kinjában vergődő magyarság boldogan és hálással szeretettel érzi és tudja, hogy kisebbségi politikájának még kereteit sem tartotta ma már fenn, ha politikájának kormányrudját nem vinne és nem igazgatná azok a hivatalos delegátusok, akik ma igazgatják. De közbe ugyanez a másodrangú állampolgár, a magyar, szomorúan és egyre elkeseredettebben érzi és tapasztalja, hogy a politikai segítség ellenére is sorsa nap-nap mellett jobban és jobban a mélységbe zuhan.

Az a módszer, amely eredményeket nem hoz, nem alkalmas arra, hogy vele a beteget orvosoljuk. Az orvosnak éppen az a kötelessége, hogy a beteget gyógyítsa és nem az, hogy a betegség tüneteit csak leradírozza. Mással kell tehát az operáló bisekát megfogni és másképpen kell az orvoságot adagolni.

A mi kisebbségi politikánk még mindig a békeszerződés alapfogolatának híven tart. Mi még mindig azt hisszük, hogy Európát harminc egyenlő államra azért darabolták fel, hogy a wilsoni elveknek igazuk legyen és hogy a nemzeti államokat kialakítsák. És mert a feldarabolás gazdaság-politikai és gazdaság-hegemóniai eredményt csak másodlagos tüneteknek tekintjük, elsősorban csak nemzeti politikát csinálunk és főként csakis nemzeti politikát, holott elsősorban a gazdaság-politikát, a realpolitikát kellene kiharcolnunk.

Burkolt szavak helyett nyílt és egyenes igazságokat ide: hivatalos pártpolitikánk a magyar iskola, a magyar egyház, a magyar nyelv szerződésileg elismert jogainak gyakorlati elismeréséért küzd, azért küzd, hogy Romániában, ebben a nemzeti államban a nemzeti kisebbség nyelvi és kulturális jogait el ne sikkasszák és amíg főként csakis a jogaink elismertetéséért a harc, a magyarság gazdaságilag teljesen összeroppanóban, gazdasági agóniában és felbomlásban.

A nemzeti államok kialakulásának pillanataiban úgy látszott, hogy a törpe kisebbségben maradt nemzeti kisebbségeknek mindössze nyelvi és kulturális jogainak kell biztosítaniuk, hogy fennmaradhasanak. Ma a nemzeti államok életének tizenegyedik esztendejében kiválgasodott, hogy bár nyelvi és kulturális jogaink viszonylagosan érintetlenek, mégis megszűnünk és felbomlunk, mert gazdasági pozícióinkat elsorvasztották és elkobozták.

Egész világosan: a háború előtti pártok, kottériák, klikkek és dinasztiai hatalomra azért törték, hogy általa gazdaság-politikájukat megvalósíthassák. Ma megfordult a ténylet igazsága: ma azért kell a gazdasági hatalom, hogy általa a politikai célok is megvalósíthatók legyenek.

Fehér fogak

minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan fehér izü Chlorodont-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogak elefántcsont fényt nyernek. Probléma meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

A megszükkített iskolai államegélyek ügyében annyi energiát pazarolt a magyarság, hogy nem maradt energiája ahhoz, hogy a magyarnak betevő felatja-ért is harcolhasson. Gazdasági elnyomóritásunkat türtte a magyar politika, de nem türtte, hogy kulturánkban szűkítse- nek és jogfosztanak bennünket. Ma szabad a nyelvünk, az iskolánk, az egyházunk, még mindig szabad valamennyire, de közben megfosztottak bennünket vagyunkunktól, életlehetőséginktől és jövődelminktől. A kis sáfások egy tanító iskolájáért fel tudott vonulni a hivatalos apparátus, de nem vonult fel, mikor a nacionalizált iparvállalatból kipendertették a magyar tisztviselőt. A Népszövetséghez szaladtunk egyházi sérelmeinkkel, de nem mutattuk be a Népszövetségnek, hogy a betegségyelő pénzfáradknál sohasem neveznek ki kisebbségi orvosokat. Minden propagandánk odamutatott, ahol faji jelleg jogfosztásainak tulkapasaira számíthatunk, de nem mutatott oda, ahol gazdasági jogfosztás volt készüloben, ahol a magyar pénzüzetek és vállalatok szolidáris fenntartása és meg-erősítése a lehatalmasabban ható magyar kisebbségi politika lehetett volna.

Politikai egységet demonstráltunk jó egynehányszor és jó egynehányzor eredményel, de gazdasági szolidaritást sohasem prédikáltunk. Már pedig a mai élet nem politikai vagy legalább is nem nacionalista politikai eredmények beteljesedésevel teljesedik be, hanem csakis és kizárólag gazdaságiakkal.

És talán a bevezetés után most már szabadon és kerteles nélkül beszélni lehet: tizenegy év alatt még sohasem fogott össze a magyar a kenyérét! Tizenegy év telt el, amely tizenegy esztendő alatt elmulasztottuk megszervezni azt a gazdasági szolidaritást, amely nem nézi, hogy magyar avagy szász, török avagy bulgár, református vagy talán zsidó az, aki kö-zénk áll, hanem csakis azt tekinti: a többségi hatalmi politikával szemben, a melynek minden és egyetlen célja, hogy a gazdasági előnyök és lehetőségek teljes abszorbeálják, kisebbségi-e az, aki sorainkban jelentkezett. És mert tizenegy esztendő alatt nem törődtek a kenyérünkkel, csak politikai dekorumainkkal,

megmaradtak a nemzetiéghez tartozandóság minden rekvizitumai, de nem maradt meg az a pénzünk és az a kereseti lehetőségünk, amely harc képessé tethetne bennünket.

A magyar kisebbségi politikának az el-len, hogy a magyarság nagy kulturájú és nagy technikai erőtelő banki, ipari és kereskedelmi élete a többség alacsonyabb nívójú banki, ipari és kereskedelmi életébe beleolvadt és belehasznált, egy szava sem volt, holott és talán első-sorban az tett bennünket tönkre, hogy ez új alakulatok ötvenegy percentjét a többségi nemzethez tartozandóság kijáró apportjaként szolgáltatnunk kellett. Így és ezért ma az a helyzet, hogy abból élünk, amit hagytak, annyit ölünk, a mennyit megengedni kegyeskednek és addig ölünk, amíg ezeket a „politikailag” elismert nemzetiégeket az államalkotó többség gazdaságilag kisemmizni nem méltóztat.

A gazdaság fojtógázzal töltött gránát-jaival löttek felénk és mi e támadásra magasan pukkanó és ártatlan nemzeti srappellekkel válaszoltunk és míg a gránát minden találatát teli találat volt, addig megelégedetten és büszkén dörzsölgettük kezünket:

— Brávó, srappellel nem lő az ellen vissza!

Nyelvünket, egyházunkat, iskolánkat meg kellett védenünk, nyelvünk, iskolánk, egyházunk szent és sérthetetlen, de a kenyérünket is meg kellett volna védenünk. Gandhi védi és az írek is véd-ték és, hogy csak itt benn maradjanak Erdélyben, a szászok is védtek és — meg is védtek. A magyar tömegek csak az urna előtt találkoznak, holott a magyar tömegeknek óránkint, perconként és pillanatonként találkoznunk kellett volna ez alatt a tizenegy esztendő alatt annak a hatalmas gazdasági ellentállásnak szarm-linjában, amelyet ha védenünk és megvé-dünk, ide nem jutnunk volna és amelyet ha megvédenünk és megtartunk, nyelvi, egyházi és kulturális jogainkat védenünk sem kellett volna. Gazdasági engedményeink ellenében ezeket a jogokat rá-adásként már vele alkudhattuk, harc nélkül kiverkedhettük volna.

A nemzeti államok az elmúlt évek során azért vonták körül határait maguk

vámokkal, hogy az azokból adandó engedmények ellenében megfelelő kereskedelmi és preferenciális vámszerződéseket verekedhessenek ki. Mi, erdélyi magyarság, nem vettük körül magunkat vámokkal, nem öveztünk magunk köré gazdasági szolidaritást, kollektív kisebbségi gazdasági ellenhatást és ellenállást és így nincs miből engedni és így köszönettel és hálással el kell köszönnünk, ha egy iskola nyilvánossági jogát engedélyezni kegyeskednek.

A negyyszáz éves osztrák dualizmusból negyyszáz év alatt egyetlen egy betűt sem tanultunk. A magyar vezényszóért folyt mindig a csata és közben a magyar vagyont — észre sem vettük! — Ausztria ellopja. Tizenegy éve folyton a jelképes kokárdáért folyik a harc és közben: közben itt állunk decemberi hidegben egy szál nedvnyelben és egy pohár lefőlő-zött langyos tejjel a hasunkban. Csak a szervezett gazdasági ellentállás biztosíthatta volna, hogy a miniszter: a kereskedelmi, az iparügyi, a pénzügyi, sőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter is le-ül velünk a zöldségasztal mellé — tárgyalni, de mivel a stoikus erkölcslet magabizását és elzárkózott összefogását gazdasági téren még meg sem kíséreltük csak a csendőrmester és a szigorú főnök útján tárgyalnak velünk, ha ugyan a gondolat közlésnek ezt a formáját tárgyalásnak szabad nevezni.

A marosvásárhelyi ismeretlen kisebbségi és magyar politikus Kacsó Sándor és a B. L. útján azt kérdezi: hová visz az út?

A teljes és a többségi gazdasági sor-sánál még mélyebb gazdasági anarchiába visz az út, amely a mi beteljesedő sor-sunk, ha az utolsó pillanathan elszagug-vát át nem festjük egész kisebbségi poli-tikánkat, ha ki nem építjük a gazdasági ellenállás frontját, amelyben párttagsá-got nyer református, katolikus, zsidó és unitárius, konstruktív és destruktív, bal vagy jobboldali, mindenki és cenzura nélkül mindenki, aki kisebbségi. Még akkor is álljon a sorba, ha nem magyar, csak kisebbségi.

Ez a front Marosvásárhelytől Máramarosszigetig és Temesvártól ismét Maros-vásárhelyig nemcsak választ ad a kérdésre, hanem eredményt hoz arra a sorozatos eredménytelenségre, amelynek jó-voltából már idáig jutottunk.

Tizenegy esztendő után ennyi véle-ményt leírni talán mégsem disszidens politika!

Halász Sándor

ASSZONYOKNAK

PAQUIN DIVAT-

BEMUTATÓJA

Páris, november 30.

Ma, a mindennapi életközösséget előte-remtése mellett, igen kevés „kiválasztot-t”-nak adatott meg a választékos öltözkö-dés lehetősége. Ezért, amikor divatirpor-tot írok, majdnem úgy veszem, mintha mesével szórakoztatnám önöket hölgye-im. Mesével, amelyben még boldog embe-rek vannak, ahol a nők, simuló puha szöveteikkel, selymekkel, bársonyokkal keretezhetik szépségüket...

A nagy francia szabómeister Paquin, azoknak a kiválasztottaknak kreálja ru-hacsodáit. Mi csak az ötletet masolhat-juk, különben pedig úgy örülnünk kell, egyszerű kis ruháinknak, melyeket apró-ságokkal, egyénivé változtathatunk

Paquin mester dékolótti, ugynevezett „kis ruhát” is, a kimondott francia izlés jellemzi. Ő nem szereti a fűs gallérokat, merev kélzölöket, fémcsatokat, melyek az angol ruháknak karakterisztikumai. Így hát az egyszerű kis ruhán, a finom plisszírozott fodor képezi legtöbbször a díszít. „Dubarry”-nak nevezi azt a fekete tompa selyemből készült ruhát, melynek dereka pruszlikszerűen, szorosan testhez simulva (szinte a drndli ruha rominesz-szenccijára), csipő alatt lekerekítve, apró plisszírozott fodorral végződik. Ugyanez képezi az ujjnak, könyök felett való díszít. Fehér, finom linon battiezból való „fichu”-gallér és művészi faragású feke-te gombok a derek közepén, a modern vonal dacára is, a XVIII. század metsze-tét juttatják eszünkbe.

Nagyon sikeres utcai dresszt, „En ville” (a „városban”) -nek keresztelték. Az egy-szerű puha barna szövetszoknyát, egy rövid barna asztrakán kabát egészíti ki.

A kabát levételekor előtűnik a tangószí-nű (a barna és vörös színkeverék elne-vezése), bluz, mely a díszkrét utcai ele-ganciát szobai használatra nagyszertien élénkíti.

Paquin kedveli a kombinált színeket. Így például a „Ritz” egy fekete délutáni toalett. Nehéz selyembáronyból készült kabát, hatalmas fekete rókapallérnal. A fekete georgette-ruha felső részén, egészen derékig lemenően, háromszögbe be-dolgozott fehér plaszon ugy elől, mint a hátón, ünnepélyesebbé teszi a benyo-mást.

Ugyancsak két szín kombinációjában van „Succés” (siker), mely egy breitsvanc-szerű nehéz selyem kosztüm. Bluzá tü-rkizkék selyemből, féloldalas, vagyis egyik oldalt a csipőig leérően van beál-lítva.

Az „Enfant Terrible” egy vörös posztó kabát szürke róka gallérral díszítve a hozzávaló ugyanolyan színű georgette-ruhát, újra rengeteg apró fodor díszíti, míg a derek nagyon szorosan testhez tapad.

Egyáltalán Paquin ruhái úgy hatnak, mintha mindegyik a viselő mannequin testével szorosan összeforrat volna. A leg-kisebb ránc, a legapróbb bőség sincsen engedélyezve. Ez nem konfekciósra kő-szült ruha, itt szigorúan termetre dolgoz-nak. Ezért is lehetők a princessz szabá-sok, melyeket a mester az estélyi ruhák-ban szívesen alkalmaz. Ez természetesen tökéletes alakot igényel és összehasonlít-va a más típusú estélyi toalettel, melyek övvel vannak ellátva, a princessz szabá-snak kevésbé fiatalosan hatnak.

„Elbűvölő” címmel mutatnak be egy ruhát, mely egy rövid, kékróka gallérral díszített királykék bársony kabáttól bon-tanak ki. Dohánybarna színű csipke és georgette kombináció, mely egy kis leve-lető gallérkában végződik. Alatta „kis estélyi ruhá”-nak szánva, közepes kivá-gásban tűnik elő a hát és a szabad kar.

„Patriciusnő” neve már előre jelzi, hogy gazdag ruháról lehet szó. Princessz-szabású fekete bársony toalett, földig érőn, alul kiszélesedve, melynek kivágá-

sa elől igen díszkrét, de csillogó, pazarul csiszolt strausz pánt képezi a vállpán-tot, mely háttban a derek legmerészebb pontjáig kivágott.

„Karácsony éjjele” hangulatos nevét, egy fekete, apró arany pontokkal átszőti ruha kapta, melynek a kivágási egy ko-rall gyöngyökből (nem olyan, mint a me-sékben) fonott vállpánt tartotta. Ugyan-csak korall gyöngyökből hímézték a toa-lett felső derék részét. A ruha anyagából készült, fekete rókaprémmel díszített es-télyi kabát egészítette ki ezt a pazar kreációt.

Fiatalosan és végtelenül bájosan ha-tott egy habos fehér georgette ruha. Egész szorosan testhez feszülő felső ré-szét, egy ezüst öv foga le, míg a szok-nya haragszerű szélességben ért le a földig. „Indiana” a ruha neve, melyhez, egy rövid fekete bársony, fehér róka gal-léros estélyi kabát adta a kiegészítőt.

A zöld szín, mely az idei szezon fa-vořitja volt, az estélyi ruhák birodalmá-ban is tartja magát. Egy crépe-satin toalettet láttam, „Creol” elnevezéssel, a melynek feketeségét, a 30-as évek divat-ja szerint, hátul alkalmazott széles mé-regzöldszínű szallagcsokor élénkítette. A ruha elől öv nélküli sima tapadó szabá-sban készült és minden dísz, redő és szal-lag hátra van összpontosítva.

Egy romantikus halvány kékszinű, fia-tal lányoknak való estélyi ruhát „Idyl”-nek nevez Paquin. A néhány év előtt annyira kedvelt stíl ruhának egy új vál-tozata, amennyiben, húzott rücsök szegik a kerek kivágást és a szoknya alját.

Nagyon pompás jelensége a „Star”, mely egy fekete bársony, fehér ragyogó selyemmel bélelt, fehér róka gallérral hivalkodó kabáttól és egy féloldalas, ezüst vállpánttal ellátott fekete bársony ruhából áll. A merész kivágást tehát csak egy pánt tartja fenn.

Valóban „sztár”-nak kell lenni, hogy ilyen pompás ruhagyönyöröket lehessen viselni. Amig azok léteznek, talán Paquin se kreálja hiába ruhakölteményeit.

Mándy Ilona

Hírek

Színház és vidéke

— NEM JÓ A PÓSTÁN PÓSTAMUN-KAT VÉGEZNI! Berlinből jelentik: Al-pár Gittát, az itt élő kitűnő magyar énekesnőt nőül vette Gustav Frölich, az ugyancsak jó hírnévnek örvendő filmszi-nész. Egy pesti család ez alkalomból a következő táviratot intézte a művész-nőhöz:

Fiat! pár sokszor hozzon világraszóló bankettcskén sohase muló örömet mindnyájunknak!

A berlini póstáskisasszony — akinck természetesen ismeretlen volt a magyar nyelv — a művész nő megdöbbenésére a következőképpen válaszolt: el sietsé-gében a távirat szavait:

Fiat! Alpár sokszor hozzon világra szó-lóban, Kettescskén sohase. Muló örömet mindnyájunknak!

— ÓRIÁSI NATHAJÁRVÁNY BUDA-PESTEN. Budapestről jelentik: A Vig-zínház tájékán az elmúlt hetekben gyöngye *Pusztai szél* fűt, amelytől több kritikus elhűlt. A hűlés következtében a Színházi Élet szerkesztőjének is olyan mély a hangja, mintha Inczéből jönne.

— ÖSMAGYAR ÁLDOZATI SZER-TARTÁS AZ EGYIK FŐVÁROSI SZIN-PADON. Budapestről jelentik: A Király Színház igazgatósága esténként a „Fehér-ló” című revüt mutatja be óriási áldoza-tok árán a közönségnek.

— INDIG OTTÓ AJÁNDÉKOT KA-POTT A BELVÁROSI SZÍNHÁZ IAG-JAITÓL. Budapestről jelentik: A Toroc-kói menyasszony óriási sikerére való tekintettel a szereplők egy „Indigó-tó” fel-írásu tintatartóval lepték meg a fiatal szerzőt.

— A LIBRETTISTA KÉTELYEI. Bu-dapestről jelentik: *Harmath Imrét*, a „Maya” című operett tehetséges szerző-jét, roppant aggasztja a kritikusok véle-ménye. Tudvalevő ugyanis, hogy majd-nem az összes kritikusoknak rossz a Maya.

Nemes Ferenc

— A BUKARESTI PRIMARIA A TŰZIFA-DRAGITÓK ELLEN. Tudósítónk jelenti: A bukaresti primaria hirdetményt adott ki, a melyben felszólít mindenkit, hogy haladéktanul tegyen jelentést, ha báremlyék tűzifa-terekedő-cég 1000 kilogramm aprított és házhoz szállított tűzifát 1000 lejnél drágáb-ban adna. A primaria ugyanis célul tűzte ki, hogy könyörtelenül letöri a tűzifadrágítást.

— RENDESEN KELL FÜTENI A SZE-MÉLYVONATOKAT. Bukarestből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság rendeletet adott ki,

hogy a beállott hideg idő miatt a vasúti sze-mélyzetnek fokozottabb gondnal kell ügyelnie arra, hogy a személyszállító vagonok rende-sen fűtve legyenek. A rendelet felszólítja az állomásfőnököket, hogy ebben az irányban gyakoroljanak gondos ellenőrzést és minden mulasztásról tegyenek jelentést.

PUTTY LYA

akiről ujabban az a hír terjedt el, hogy nem véletlen szerencsétlenség áldozata, hanem öngyilkos lett.

— A BORSALINO KALAPGYÁR SZANA-LASA. A világhíres Borsalino kalapgyár rész-vénytársaság a rossz üzletmenet következté-ben elvesztette részvényőkéjének egyharmadát, 24 millió lírárt. A vállalat most folytat tárgyalásokat egy pénzesoprtal, a szanálás lehetőségeiről

— Aránylag hamar kiszabadult, Buka-restből jelentik: A vacaresti fogházból ma kiszabadult Falcoianu, a Monitorul Oficial volt igazgatója, aki, mint ismeretes, 1927 és 1928-ban 80 millió lejt sik-kasztott el a hivatalos lap pénztárából.

— A Bukaresti Magyar Dalkör koszo-ru-avató ünnepélye. Dus és szívonalas műsoru, lélekemelő ünnepély keretében avatta fel a Bukaresti Magyar Dalkör vasárnap este 5 órai kezdettel azt az ezüst babérkoszorút, amelyt a szeptem-ber elején Kolozsvárt lezajlott országos dalos-versenyen a vegyes-karok csoport-jának első díjaként nyert. Miután a dai-kör zenekara nyitányt játszott, a ve-gyeskör pedig Bitay Sándor karnagy ve-

zetése alatt előadta Borsay Sándor „Est-harangok” c. dalát, Willer József dr. képviselő, országos karnagy avatta fel az országos Dalosszövetség nevében az ezüst babérkoszorút, meleg szavakkal méltatva azt a nemes kultur-munkát, a melyt a dalkör Bitay karnagygyal az élén, Bukarest magyarsága körében ki-fejt. Ezután a dalkör még több vegyes-kari számot mutatott be, közben pedig Lukács László, Benedek Kálmán zongora-ésérete mellett hegedű-szólót adott elő. Az ünnepély, amelyen nyilván a hóvihar-ideje miatt érthetetlenül csekélyszámu közönség jelent meg, ugyancsak a zene-ar egy darabjával zárult be. A publi-um ez alkalommal ismételtlen elismerő vációban részesítette a dalkör ének- és zenekarát, amelyeket alig másfél évi mű-ködésük alatt Bitay karnagy ügybuzgal-ma és tagjaik lelkes törekvése bámulat-améltó tökélyre emelt és valóban érde-nessé tett a ritka országos kiüntetésre.

— JEGYEK MARKOVITS RODION ES-TÉLYÉRE már kaphatók a Zeitschriftenzen-tralénál, (Kolostor-utca) és a Brassói Lapok könyvosztályánál. Siessen megfelelő helyet biztosítani!

— MODERNIZÁLJAK BRASSÓT. A régi, középkorból ittfelejtett Brassót a tavasz fo-lyamán fiatalító eljárásnak vetik alá. Így el-sősorban megkezdik egy modern, tágas piac építését, amelyet a tűzoltó kaszárnya mellett építenek ki. Valószínűleg már a tavasz beállta előtt megkezdik az új, nagy vágóhid építését is.

— Műsoros estélyt rendez a Buka-resti Református Leányszövetség. Szom-baton, december hó 5-én este 9 órai kez-dettel a Bukaresti Református Leányszö-vetség nagy műsoros estélyt rendez a Str. Sfintii Voevozi 50 sz. alatti Magyar Iskola disztermében. A gazdag műsoron énekszólo, magyar táncok, konferánsz, szavaltat, szindarab és anekdoták szere-pelnek. Belépti-díj nincs. A műsor ára 20 lej. Felülfizetéseket a szegény magyar gyermekek karácsonyfa-ünnepélye javá-ra köszönettel fogad a Leányszövetség.

— A SOLINGEN-CÉG FIZETÉSKÉPTE-LEN. A gazdasági válság a régi, híres Solin-gen-céget is fizetéseképtelenségbe kergette. Ber-lin jelentések szerint a Siegen-Solingen Gusstahlaktienverein fizetéseképtelenséget je-lentett be. A cég fedezetlen adósságai mintegy 4-5 millió márkára becsülhetők. A hajdan erős vállalat, amely egykor 2000 munkásnak adott kenyeret, legutóbb már csak 200 mun-kást foglalkoztatott.

— KÖSZÖNETNYILVANITAS. A brassói római katolikus Nőegylet jótékonyági szak-osztálya hálás köszönetet mond Czink és Ver-zár uraknak a következő adományokért: 4 méter bársony, 3, 3.80 és 2.70 méter flanel, 5 és fél méter grepe, 4.40 méter bélés és két pár gyapjuharisnya. Darkó és Zaminer urak-nak a következőkért: 5 méter bársony, 6 mé-ter parchet, 3.75 méter grenadin, 1 darab nad-rág és 3 darab geyrmek-dunya. Révész Jó-zsef urnak, aki szíves volt 10 méter crépet küldeni ruhákra.

2 ÚJ MODELL

Allegro

Egy aparátusban egyesítve fenőkö és lehuzóbőr. Feni egy és két oldalon a pengéket.

Biztosítja a tökéletes beretválozást.

Nikkelezve Lei 600
Oxidált Lei 400

Nagy tökéletesítés
A fenőköre és lehuzóbőre beallított fenőtest (penge) villam gyorsan forog. Kapható késfő és más szakmabeli üzletekben. Díjmentes prospektusokat Küld a vezérképviselő: C. I. C. Str. Emancipată 5, București

A temesvári iparkamara a betegségyőző gyógytárai-nak megszüntetését követeli

Temesvár, november 30.
A temesvári kereskedelmi és iparka-mara választmánya pénteken délelőtti tartott ülésén foglalkozott a Munkáshiz-tosító Pénztár házikezelésben levő gyógy-szertárainak kérdésével. Megállapították, hogy a regát területén a munkásbizto-sító tagoknak gyógyszereszküszégeleik el-pénztár terhére a gyógyszerárak látják el, míg Erdélyben a Casa Cercuala gyógyszerárak. Ezek nemcsak súlyos csa-pást jelentenek a gyógyszerészársada-lomra, hanem a betegek javát sem szol-gálgják, mert a betegségyőző gyógyszer-tárai nem tartanak fontosabb gyógyszer-eket s fábakon még a legszükségesebb szerek sem állanak a kis házi patikával ellátott betegségyőző orvosok rendelkezésére. A kamara elhatározta, hogy a közegészségügyi minisztériumtól követel-ni fogja a Casa Cercuala gyógyszerár-ainak azonnali megszüntetését.

FOGAS KÉRDÉS

— Mondd, mama, miért esik az eső?
— Hogy a föld átnedvesedjék és a növé-nyek nőhessenek.
— Jó, de hát akkor miért esik az aszfalt-ra is? (Schweizer Illustrierte.)

ALFRED TARTLER

a „Fehér kakas”-hoz

Fűszer-, gyarmatáru, csemege — Élő halak — Papir- és festék-áru
BRASSÓ, HIRSCHER-UCCA 3.

ÚJ ÜZLETHELYISÉGE NOV. 30-ÁN MEGNYILT

Kérem régi hű vevőimet, a brassói és vidéki tisztelt közönséget, hogy teljesen ujonnan berende-zett üzlethelyiségemben is bizalommal tiszteljen meg.

Dusan felszerelt osztályaimban, a legkényesebb izlést is pontos és gyors kiszolgálás által kielégitem.

A megnyitás alkalmából kedveskedni akarok t. vevőimnek, ezért a megnyitás utáni 3 napon, u. m. hétfő, kedd és szerdán nyereményeket sorsolok ki mindazon vevőim között, akik egyszerre 100— Lejen felüli vásárlást eszközöltek.

A sorsolás este üzletzárás után történik és a nyerő blokszámok a következő nap, a helyi lapokban lesznek közölve. — Min-denki őrizze meg vásárlási blokját. — A nyereménytárgyak az üzlethelyiségben láthatók.

MEGINT EGYEL KEVESEBBEN... A Gyöngyösmellék községből gyászhirot hozott a posta. Meghalt székelykeresztúri id. Nagy S. Gyula, ny. áll. isk. igazgató, a Brassói Tanítóegyesület egykori elnöke, Brassó város képviselő estültének volt tagja. Nagy Gyula életének hosszabbik felét töltötte Brassóban, ahol a magyar társadalomnak mindenkor szeretett és közbecsülésben álló tagja volt. A magyar végzet úgy rendelkezett, hogy a Székelyföld szülőtte az ő imádozott bérceitől távol kellett, hogy befejezze munkás éle. A 40 évi állami szolgálat után 72 éves korában jobb hazába költözött kulturmunkáit széleskörű rokonság gyászolja.

KEZDŐDIK A TÉLI-SPORT

Az angol korcsolya-égylet Taylor kisasszonyt, a 11 éves műkorcsolyázót küldte ki az idei korcsolya-olympiászra.

Megszüntetik a budapesti vidéki kerületi rendőrkapitányságokat. Budapestről jelentik: A Reggel értesülése szerint a 35-as bizottság a napokban újabb takarékoskossági javaslatot terjeszt elő. A javaslat szerint megszüntetik az öt vidéki kerületi rendőrkapitányságot, a megszüntetett kapitányságok hatáskörét egyetlen központi kapitányság hatáskörébe utalják át.

Minden bokrban egy hamis tanu. Csikszeredából jelenti tudósítónk: A csikszenttamási közbirtokosság kirablásának az ügye egyre förtelmesebbé és szegyeteljesebbé változik. Orosz Béla, a Barabás-féle ügynek is egyik koronatanuja és Lőrincz Ignác alfalusi lakosok csendőri kísérettel jelentkeztek november 18-án a vizsgálóbíró előtt és szemrehányás nélkül adták elő, hogy az emlekezetes rablás éjjelén Csikszenttamáson haladva át világosságot látott a közbirtokosság székházában. Belestelek és a következőket látták: Magyar Dezső kereskedő és Szakáli István nagy halom pénz előtt állottak. Szakáli harapófogót, fúrt és állókanyit tartott a kezében. Ők megverték az ablakot, mire Magyar elhajtja a lámpát s rájuk kiabált, hogy takarodjanak, különben agyonlövi őket. Erre a vallomásra letették az esküt. Aztán rövidesen kiderült, hogy mindketten hamisan esküdtek Albert Lajos, a lopás elsőrendű vádlottja felbíztaására, aki negyvenezer lejt ígért azért nekik, sőt a 400 ezer lejes jutalmat is nekik ajánlotta fel. Orosz Bélánét, aki az ígért pénz felvételére jelentkezett Albert Istvánnal, letartóztatták. Lőrincz bevallotta, hogy hamis vallomást tett a megígért hatalmas jutalom reményében. Szóval minden bokorban akad egy hamis tanu. Haszon az egész förtelmes ügyből csak annyi, hogy most már egyre izmosodik az Albert István elleni gyanu, aki ilyen megvesztegetésektől sem riad vissza, hogy tisztázza magát a vád alól.

BRASSÓI ORVOSI HIREK. Ifj. dr. Flechtenmacher Kráoly, v. egyetemi tanársegéd, a sebészet, nőgyógyászat-szülészet és röntgentan szakorvosa, az Árvaház-utcából elkölözött saját házába, mely direkt a Kút-utcai szanatóriumával szemben épült. Bejárat a Titu Majorescu-utca felől. Magánrendelés kizárólag itten, fél 12—fél 1-ig és fél 3—fél 4-ig. Telefon 259. (be)

Perelni akarnak a csiki nyugdíjasok. Csikszeredából jelenti: A kétségbeesztő nyomor szélén álló állami nyugdíjasok elhatározták, hogy ha az állam a hónapok óta ki nem fizetett nyugdíjilletményeiket rövidesen nem egyenlíti ki, úgy egyenként fogják mind peresíteni az államot. Ezzel egyidejűleg a megyei

nyugdíjasok memorandummal fordultak a prefektushoz, amelyben sérelmezik azt, hogy amíg a vármegyei tisztviselőket pontosan kifizetik, addig a szerencsétlen nyugdíjasokat hónapokon keresztül a legborzalmasabb nyomornak teszik ki. — Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziszser, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munka-épesességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

KEVESESE ALSZIK AMERIKA. Mint a Daily News körkérdesére érkezett válaszokból kiderül, az amerikai emberek nagyon keveset alszanak. A legtöbbet öt, hat, hét órát alszanak naponta és csak igen kevesen vannak, akik a nyolcórát alvás luxussá megengedhetik maguknak. Az idő Amerikában drágább, mint nálunk. Az amerikai sajnálja azokat az órákat, amiket alvással tölt és igyekszik az alvás idejét arra a minimumra redukálni, amely mellett egészségét éppen csak, hogy nem fenyegeti közvetlen veszély. A keveset alvásban — szinte hihetetlen — a nők vezetnek Amerikában.

Megszigorítják a jugoszláv árubehozatalt és devizaforgalmat. Belgrádból jelentik: Jól értesült körök szerint a jugoszláv kormány törvényjavaslatot készít elő az árubehozatal korlátozására és egyúttal a valuta védelmére. A törvényjavaslat az osztrák és magyar devizatörvények mintájára, meg fogja szigorítani jugoszláv devizakorlátozási törvényt.

A GELLER FÉRFIDIVATÜZLET BRASSÓBAN mind'g szimpatikus bevásárlási helye volt mindazoknak, akik izléses fehérművel, yakkendővel, s.b. óhajtották ruhárukat azdagítani. A cég kitűnő árai mellett minden ónakozásban a vevők legpontosabb, leglelismertesebb kiszolgálására törekedett. A Geller-cég, hogy minden igényt kielégíthessen s hogy vevőinek karácsony előtt a legjobbat nyújthassa, megállapodást létesített a kitűnő hírnévre örvendő Lengyel nagyváradi céggel, amely máris hatalmas választékot bocsátott a cég rendelkezésére. A Lengyel-céget nem kell közönségünknek külön is bemutatnunk. Nagyváradi üzletében csak olyan árut vezet, amelyek még a külföld vezető cikkeivel is vetekednek. A cég évek óta irányítja egész Romániában az uridivatot, s emellett minden cikkét olcsón árulja. A Geller-céget érdeklő eme kellemes fejlődési hír minden biznnyal a legnagyobb örömmel tölti el a cég vevőit és barátait és mindenki szívesen ragadja meg az alkalmat arra, hogy szükségletét továbbra is a Geller cégnél szerezze be. (be)

Faragau felsővisi komizártól kaptuk a következő szövegű sürgönyt: Rólam írt dolgok nem felelnek meg a valóságnak, az ügyet kollégáim indították meg akiket bíróság elé állított. Faragó komizár. Tudósítónk a kérdéses cikkben foglaltakat teljes egészükben fenntartja.

Képkiallítás. Morres Hermann brassói festőművész december 6-án, vasárnap délelőtti 11 órakor mutatja be újabb művészi termékeit a közönségnek a Redoute helyiségében.

Halálozás. Nagyszebenből jelentik: Lázár József nyugalmazott telekkönyvezető 83 éves korában elhunyt. Az elhunyt öreger — aki hosszú pályafutásán számos elismerésben és két királyi kitüntetésben is részesült — a Brassói Lapoknak megindulása óta lelkes olvasója volt.

Mindenét odaadta a munkanélkülieknek. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi munkanélkülieket segélyező bizottság legutóbb több olyan egyént törölt a segélyezendő névsorból, akiknek házuk volt. Keleti Dénes festő — akitől szintén megvonták a további segélyezést — most bejelentette, hogy egy házból, négy hizott disznóból és nagybbszámu baromfiból álló vagyonát a munkanélkülieknek ajándékozza s csupán néhány baromfit tart a maga számára vissza. A szokatlan adomány híre óriási feltűnést keltett.

Marosvásárhelyi hírek. Marosvásárhelyről jelentik: A belügyminisztérium azt az utasítást küldötte a városnak, hogy mindazon tisztviselőkkel, akik a nyugdíjpalotában természetben élveztek lakást, házbért fizetessen, különben kilakoltatják őket. A tisztviselőket, — a kik nemrég szenvedek csak nagyobb-fokú fizetésredukciót — roppant kellemetlenül érintette a belügyminisztérium átirata. — Tegnap Nagynyulas és Királyhaza között a 4112-es személyvonat mozdonya kisiklott. Nagyobb szerencsétlenség elkerülése a mozdonyvezető lélekjelenlétének köszönhető, aki azonnal lefékezte a vonatot. A kisiklást rugótörés idézte elő.

Nem kell már

hónapokig takarékoskodnia, hogy elegendő pénzt gyűjtsön kabát vagy ruha beszerzésére. — A készruha nálunk már nagyon olcsó, s anyagban, kivitelben még is elsőrendűt nyújtunk.

Fibra

RUHANAGYARUHÁZ

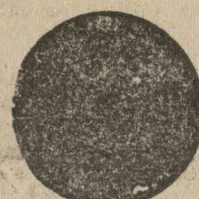
BRASSÓ

KAPU-UTCA 50 SZ. ALATT

BUKAREST

STRADA SELARI 3 SZAM

FIOKOK: ARAD, TEMESVÁR, MAROSVÁSÁRHELY, KOLOZSVÁR, NAGYSZE BEN, MEDGYES, PETROZSENY, PLOIEST

Arany reklám

KÖZGYULES TELEFONON. A telefonforgalom terén érdekes új találmányt fognak nemsokára üzembe helyezni. Ezzelőre Németországban kísérleteznek az új találmánnyal, melynek lényege az, hogy ezután nem csupán két embert lehet összekötni egymással, hanem egy beszélgetésbe öt-hatan, vagy még többen is bekapcsolódhatnak. Így különböző városokban élő tagok közgyűlést tarthatnak egyesületeik ügyében — telefonon keresztül.

EGY ÉVRE ITÉLTÉK AZ EGYIK SZABADSÁG-TÉRI BANKBETORÓ BARÁTNÓJÉT, MÍG A FELAKASZTOTT ONDI SÁNDOR MENYASSZONYÁT FELMENTETÉK. Budapestről jelentik: A törvényszék ma ítélkezett Papp Mária felett, akit a Szabadság-téri bankrablásból kifolyólag bűnrészességgel vádoltak. Papp Mária egy évi börtönt kapott, míg a felakasztott Ondi Sándor menyasszonyát, Tirbauer Gizellát, felmentették.

Helyreigazítottak. E lap 273 számában megjelent „Virradat 1931-ben, vagy Hazasuppolnak egy leányt, mert nem tudott tandíjat fizetni” című cikkemmel kapcsolatban, a székelyudvarhelyi ref. Tanítónőképző igazgatósága tudomásomra hozta, hogy a cikkembeli diáklány betegsége miatt ment haza. Midőn ezt készséggel elhiszem, higye el az igazgatóság is, hogy minden utánjárás nélkül, három levelet olvastam, melyben az igazgatóság a szülők tudomására adja, hogy ha november 23-ig a konviktsi díjat és tandíjat be nem fizetik, az intézet előljárósága kénytelen lesz hazaküldeni a tanulókat. Zsuppolni, vagy küldeni: egyformán szomorú. És ha így is lesz, egyformán nem hibás senki. Sem a tanulók, sem a szülők, legkevésbé az intézet. — Fölösleges is megemlítenem, hogy nevezett cikkem távolállt még a gondolatától is annak, hogy az intézet vezetőségének igazán heroikus és minden tisztületet és elismerést megérdemlő teljesítményéből levonjon egy jótányit is. Eppen csak hogy akadnak még ilyen magamfajta hülyék, akik úgy képzelik, hogy pont az a pár sor kellett ahhoz, hogy a társadalom, a jövő magyar generáció megismerésén szomorú helyzetet látta. A szívhez kapjon. A szívhez. Vagy ami még jobb: a zsebhez. S ez nem lesz „sértő” sem a tanulókra, sem a szülőkre, legkevésbé az intézetre. Tomcsa Sándor

Az angol francia pénzügyi tárgyalások

London, november 30.

Az angol-francia pénzügyi tárgyalások tovább folytatók. Chamberlain két óra hosszat tanácskozott Flandinnal, amelynek során a font stabilizálásáról és Angliának Franciaországgal szemben rövidesen lejáró hitelei meghosszabbításáról tárgyaltak. Egyben megállapodtak abban, hogy Németország fizetőképességével szemben egységes frontot vesznek fel.

ZÖLD RUHAHOZ ZÖLD SÖR DÜKÁL.

A sörivők legnagyobb öröme, rövidesen forgalomba kerül a színes sör. Az eddigi világos és barna sör helyébe a színpompázó legszebb színeiben pompázó sörök kerülnek. Eddig csak Angliában vezetik be ezt az újítást, ahol az eddigi sikeres kísérletezések alapján nemsokára megkezdik a színes sörök csapolását. Az idén még csak a zöldszínű sört fogják csapolni, de jövőre már vörös, kék és lilaszínű sörökben is válogathatnak a sörivők. A hölgyeknek különös meglepetés ez a sörújdonosság, mert mindig a toalettkünnel megfelelő sört rendelhetik.

Jön . V. ágszenzáció . Jön !

A brassói Modern Mozgóba

Pamfil Șeicaru a székely anyavárosban

Egyélmást az elő-
adásról, a minden-
napról, a magyar
irodalomról és így
tovább...

Nemzedékek óta... millió család használja!

Cadum az egyedüli szappan, amelyet Franciaországban hagyományként vásárolnak. Millió családban az anyák Cadumot használnak, mint ahogy azt szüleik tették. És a gyermekek követik példájukat, mert ez az egyedüli szappan, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti.

JELKEPE A TISZTASÁGNAK

frissíteni és megtisztítani a bőrt anélkül, hogy ingerlő hatást váltana ki. Az anyák olyan tisztának és finomnak tartják, hogy teljes bizalommal használják úgy maguk, mint a gyermekük számára. Illata lágy és kellemes. Kemény és tartóssága

nál fogva a Cadum rendkívül gazdaságos. Egy gondos szárítás minden csepp nedvességtől mentesítette. A gyártása annyira modern és higiénikus, hogy senki mástól érintve nem lesz az Ön kezén kívül.

Egy szulárd szappan, melynek utolsó részecskéje is kihasználható.

Cadum szappan

Sport

A magyar ligabajnokság utolsó őszi fordulója

Budapest, november 30.

Tegnap zajlott le a magyar ligabajnokság utolsó, teljes bajnoki fordulója az őszi szezonban. A hátralevő mérkőzések, amelyek még komoly meglepetéseket is okozhatnak, jövő vasárnapig befejezést nyernek. A Ferencváros tegnap újabb két bajnoki pontot nyert. A Hungária ugyancsak nagy formában győzött. Annál kinosabb volt a múlt évi bajnok Újpestnek a Somogy elleni győzelme. A Sabaria kimenekült a veszélyes zónából. Részletes távirati jelentéseink a következők:

Ferencváros—Kispest 5:2 (3:1).

A Ferencváros szép támadó játékkal biztosan győzött a lelkesen küzdő és szívósan védekező Kispest ellen. Már az első percben hátlóban táncolt Takács II. vezető gólja, amelyet a 7-ik percben Fürstner egyenlítő gólja követ. A 21-ik és a 40-ik percben Szedlacsak háromra szaporítja a „Fradi” góljainak számát.

A második félidő 3-ik és 14-ik percében Takács II. góljai elvitathatatlanul teszik a győzelmet. A 22-ik percben Paczolay szépít az eredményen.

Hungária—Nemzeti 4:0 (1:0).

A Hungária lendületes játékkal nagy gólarányú győzelmet ért el a szétesően játszó ellenfelével szemben. A Nemzeti csak az első félidőben fejtette ki komoly ellenállást. Az első félidő egyetlen gólját a 17-ik percben Hires rugta.

A második félidő gólszériája Cseh II. nevéhez fűződik, aki a 19, 26 és 38-ik percben gólokkal terhelt a Nemzeti kapuját.

Kaposvár:

Újpest—Somogy 1:0 (0:0).

A mutatott formák alapján és a kaposvári együttes taktikai fölényét tekintve, eldöntetlen eredmény lett volna igazságos. A mérkőzés egyetlen gólját a második félidő 23-ik percében P. Szabó rugta.

Miskolc:

Attila—Vasas 2:1 (1:1).

A mérkőzés fontosságának tudatában, az Attila nagy lelkesedéssel és megérdemelten győzött, annak ellenére, hogy a bíró kiállította a csapat egyik legjobb emberét, Rudast. A 15-ik percben Rudas szerzi meg a vezető gólt a miskolciaknak. A 45-ik percben Kiss egyenlít. Szünet után a 23-ik percben Sziklai gólja megszerzi az Attila győzelmét.

Szombathely:

Sabaria—III. kerület 1:0 (1:0).

A mérkőzés egyetlen gólját a 30-ik percben Borbély rugta.

Debrecen:

Bocsikai—Budai „11” 4:1 (1:1).

Ezzel a győzelemmel a Bocsikai ismét feljutott a bajnokság negyedik helyére. A 20-ik percben Markos góloz, a 40-ik percben Polgár egyenlít. Szünet után a 36-ik percben Mátyffy, majd a 41-ik percben Teleki állítja be a végeredményt.

Rekord-győzelmet aratót az osztrák válogatott Bázelen

Ausztria—Svájc 8:1 (2:1)

Bázel, november 30.

Huszonötezer főnyi közönség előtt folyt le a két ország válogatott labdarúgó csapatainak Európa-kupa mérkőzése, amelyet az osztrák csapat briliáns formában és meglepően hatalmas gólaránnyal nyert meg. Auszria csapata fölényesen és könnyen győzött. Az eredmény alapján az Európa-kupa állása a következő:

1. Ausztria 6 pont. 2. Magyarország 5 pont. 3. Olaszország 4 pont. 4. Csehszlovákia 4 pont. 5. Svájc 1 pont.

↓ HOLLANDIA LEGYŐZTE A FRANCIA KAT. Párisból táviratozzák: A Collombes stadionban nagy érdeklődés mellett folyt le a holland—francia foci-válogatottak mérkőzése, melyet 4:1 félidő után, a holland csapat 4:3 arányban megnyert.

↓ FELOSZLOTT A DICSŐSZENTMARTONI „NITROGEN” LABDARUGÓ SZAKOSZTÁLYA. Dicsőszentmártonból jelentő tudósítónk: A Nitrogén gyár igazgatósága közölte a gyár kebelében működő sportegylettel, hogy a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel a jövő évben már nem folyósítja az eddigi ötvenezer lejes szubvenciót. Az egyesület válságtánya ennek következtében kénytelen volt a labdarugó szakosztályt megszüntetni. A Nitrogén gyár focibajnokságának játékosai a többi dicsőszentmártoni egyesületekben, a Dáciában és a Sticla-ban helyezkedtek el. A „Nitrogén” sportegylet a korcsolya, tennis és hokki szakosztályt továbbra is fenntartja.

↓ Romániában beállott a labdarugás téli szezonja. A beállott havazások miatt csak az ország nyugati részein voltak szórványosan mérkőzések. Egyébként hótakaró lepte el a footballpályákat, melyeken pár hónapig szünetelni fog a sporttevékenység.

Nagyvárad:
Törökvs—II. osztályú válogatott 6:3 (3:0).

— Fényesen sikerült a bucaresti „Koós Ferenc Kör” diákosztályának első teaestélye. Amint előre is jeleztük, szombaton este tartotta a bucaresti „Koós Ferenc Kör” diákosztálya első idej teaestélyét a Turnverein helyiségeiben a fővárosi főiskolák tanuló szegény diákok felsegélyezésére. Az estély várakozáson felül szépen sikerült, amennyiben a bucaresti magyar társadalom színeje va jelent meg az egyetemi ifjúság e jó tüköncélu mulatságán, amelyet színes műsor is elevenített. Jakab László konferánssa mellett Szeibel József és Ráskai József egyetemi hallgatók tréfás dialógokat, Lukács László, Dóczy Zoltán zongora kíséretével hegedűszámt, Éber Hajnalka pedig Blénessy Irénke közreműködésével magyar dalokat adott elő. Ezután kitünő hangulatban tánc folyt a reggeli órákig. Az estély keretében szerepelt először a magyar főiskolások könnyű zenekara is.

Székelyudvarhely, november 30.

Pamfil Șeicaru, a Curențul főszekeresztője, többszörös deputát, a román politikai élet egyik legmarkánsabb és legszimpatikusabb vezéralakja, a székely anyavárosban szombaton este előadást tartott figyelemes érdeklődés mellett. Ugyanolyan kiváncsiság előzte meg őt, mintha valaki a mókok földjén magyaryelvű konferenciát akart volna tartani, hogy „miért éheznek a művészek” cím alatt.

Pamfil Șeicaru fölényes és nagy tudással beszélt nehéz napjaink súlyos gondjairól, részekre bontotta Taylor elméletét, taglalta a fordizinus kondíciót, a mechanizált dolgozó társadalom minden baját biztos színekkel ecsetelte. A háboru utáni fájdalmas sebeket fedte fel ezután Șeicaru közvetlen őszinteséggel, a mikor a győzők és legyőzöttek a rettenetes végkimerülésig folytatott párbaj után elhagyottan, szegényen, lerongyolódva egymás mellett haldokolnak. Megragadó volt előadásának az a része is, amikor sötétebb tónusban mutatta fel a mai napnak minden nyomorúságát. A raktárak telve vannak árucikkal, cipővel, ruhával, de nincs, aki megvegye — tehát megáll a termelés, a munka, bekövetkezik a munkanélküliség fonyegatóbb megterhelése. Pedig ezer és ezer ember rongyos ruhában jár, fázik, tehát bőven lenne fogyasztás, de nincsen pénz, mert nincsen munkája — kapcsolódik össze a tragikus circulus vitiosus. Soha ilyen olcsó nem volt a mindennapi kenyér, mint manapság, mégis soha ennyi éhező ember, család nem airt, követelt egy-egy falat kenyer után, mint éppen most. Braziliában kávéhegyeket égetnek el, hogy a standard megmaradjon, ugyanakkor

a kéro beteg gyermeknek nem jut mindenhol egy csésze tejeskávé. A különböző politikai mentalitás között, ebben a felborult egyensúlyi helyzetben sem az ingó jobb oldalon, sem a föld felé gravitáló baloldalon keresi Șeicaru az ekvilibriumot, hanem mint minden igazságos mérlegnél a középben van valahol az igazság, a teljes nyugalmi helyzet. Az előadás lelkes éljenzés közben itt véget is ért. Kár, hogy a szónok nem mutatott rá bátor lélekkel a vészkijáratra, nem egyenlített ki az egyensúlyt, nem adott orvosságot, megoldást a megbolygatott kérdésekben.

Egyik székely atyafi, aki nagy figyelemmel hallgatta Pamfil Șeicarut, meg is mondta őszinte kritikáját:

— Szép volt, nagyon szép volt az a szép, hátrafértült fekete hosszú haja, akárcsak egy fehérnépnek...

*

A sikeres előadás után barátságos hangulatban elbeszélgettünk az illusztris előadóval. Legfontosabb és legkésőbbi belpolitikai kérdést vetjük fel: a cukrot. Mikor lesz olcsóbb és mennyivel? (A nyugdíjasok ugyanis külön deputációval adták elő sérelmeiket.)

— Sajnos, minden erőfeszitésem dacára, csak 8 lejjel lesz olcsóbb a cukor kilónként — mondja a képviselő — december hónapban már élethe lóp az új ár! — Azután irodalmi kérdések körül folyt a csevegés. Ady Endréről meleg szeretettel beszélt. Elmondja, hogy lapjában két 5000 lejes díjat tűzött ki sikeres román fordítások jutalmazására. Szabó Dezsőről is elismeréssel nyilatkozott. Összintesség, erő, igazság és szent prófécia van mindakét író munkájában. A magyar lapokról nincs jó véleménye.

De hát nekünk sincs mindig a Curențulról.

63

DECSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

Az előadás a korai záróra miatt már fél hétkor kezdődött. Pista az első közt érkezett és a páholyok falának támaszkodva nézte a színes képet, a közönség beözönlését.

Es sűrűn jöttek az emberek. A földszinti ülőhelyeket és a páholyokat jobbra olyanok töltötték meg, akiket Pista alig ismert. Egy-két ismerős arcot fedezett fel, régi patricius családok tagjait, akik még támogathatják a művészetet, azután kereskedőket látott és sokakat új arcot. Biztosan a hadigazdagok táborából valók. A színház régi törzsközlőse, az a lelkes gárda, amelynek szükséglete volt a színházbajárás, ahol kulturális igényeit kielégíthette, a tisztviselők, tanárok, intellektuellek serege ugyan hol maradt? Az új viszonyok megtizedelték ezt az osztályt, sokan messze idegenben vannak és dideregve ülnek körül a vagonlakás vaskályháját, a kik pedig itt maradtak, azok a karzat második sorában húzódnak meg, ha ugyan ennyire is futja.

A lámpák sorban gyullnak ki és most felgyújtják a középben függő nagy csillárt is, amely ezer köréből szórja a pazar fényét. A proszcénium páholya a város, a polgármester ül benne egyedül, látósvét illesztgeti a szeméhez és körbenforgatja a nézőtér.

A szemközti proszcénium páholy ajtaját is kinyitja Sára néni. Mozgolódás, kárdesörtetés. Rossi tábornok jött el három adjutánsának kíséretében.

A direktor kikukkant a kémlelőlyukon és meglepődötten dörzsöli kezét.

— Telt ház! Aztán igyekeztek, gyerekek.

A zenészek már stimolnak. A sugólyuk lámpája kigyullad, a karmester elfoglalja helyét a pulpituson. Szertartásosan nyitja szét a partitúrát, megigazítja a cvikkerét és közel hajlik a kottához. Azután a zenészekhez fordul és instrukciókat ad.

Éles berregés, a zöldbárony Wagner-függöny kettéválk.

A karmester megkopogtatja a pulpistust, megegyezzen szét a zenekarban, azután két karja erőlesen lendül előre. Felhangzik a nyitány, pattogó induló hangjai, majd egy valcer selymes akkordjai és egy merész közzene után magyaros motívumú ábránd sir a hegedűkön. Templomi csendben ül a közönség. Egy-egy valami titkos fluidum árad szét a nézőtérben, csodálatos éter rezgése kapcsolódik egybe a közönséget és a színpadot.

Közgazdaság

Ami a mai helyzetet jellemzi:

Nem fogadja el többé a vasut a bankok által nyújtott garanciákat

Milyen biztosítékokat nyújtsanak azok, akik anyagot szállítanak a vasutnak?

Bukarest, november 30.

A vasutügyi vezérigazgatóság ma olyan határozatot hozott, amely egyrészt súlyosan sértő a bankokra, másrészt pedig igen kellemetlen helyzetbe hozza azokat, akik anyagszállítási viszonyban vannak a vasutal. Arról van szó, hogy a vezérigazgatóság

tekintettel az utóbbi időkben bekövetkezett bankbukásokra, elhatározta, hogy a jövőben nem fogad el bankgaranciákat a vasut szállítóiól.

Ezeket a garanciákat a vasut rendszerint a kötött szerződések feltételeinek betartására kapta azokról, akik valamilyen munka elvégzésére, vagy anyagok szállí-

tására kötöttek szerződést a vasutal. A határozat szerint, a jövőben

garanciákat a vasut csak készpénzben, vagy állampapírokkal fogad el.

Azok, akiknek ilyen garancialetétjük van, kötelesek ezt rövid idő alatt kicserélni készpénzre, vagy állampapírvényekre.

A mai súlyos pénzválságban ez a határozat nagyon is érzékenyen érinti a vasutal szerződésben álló vállalatokat, mert készpénzt nem adhatnak, állampapírokat szintén nem, mert azokat viszont ugyancsak készpénzért kell vásárolniuk, míg a bankgaranciákat — ha megfelelő fedezetük vagy bonitásuk volt, néhány százalékért kaphattak.

Egy fehér holló a válságban

A kincstári bányáknak tízenhat milliós nyereségük van, miután tízenkét éven át deficitet dolgoztak

Az eddigi évi 250 kg. arany helyett 758 kg.-ot remél az állam jövőre

Bukarest, november 30.

Az állami bánya-, kohó- és vasművek munkássága, amely országszerte a legacsonyabb bérek mellett dolgozik és dolgozott a múltban is, a kollektív-szerződések megkötése alkalmával már hosszú évek óta csak fizetés-leszállításban részesült. Az elkeseredett bér-tárgyalások során ugyanis, amikor nyomoruságos helyzetének javítását szorgalmazta, mindig azzal a súlyos érveléssel találta szembe magát, hogy az üzemek nagy deficitet működnek és ezért lehetetlen nemcsak emelés iránti követeléseiknek a tekintetbevételre, hanem előző évi bér-feltételeinek a fenntartása is. A deficitből tehát évről-évre nagyobb részt kellett vállalniuk a szerencsétlen állami bányászoknak, akiknek a tengődése az aranyat öntő telek fölélt szinte közmondássá vált már.

Most aztán érdekes, sőt szenzációsnak mondható fordulat bekövetkezéséről ad számot ebben a tekintetben az állami banya- és vasművek jövő évi költségvetésének az indoklása az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium büdzséjének a keretében. Kiderül, hogy

az állami banya- és vasművek a folyó évtől kezdve már teljesen leküzdötték deficitjüket, sőt jelentős nyereséget mutatnak fel.

A szóbanforgó költségvetés, amely a nagybányai bányakerület, továbbá Zalatna, Abrudbánya és Verespatak kincstári bányáinak és kohóinak, valamint a vajdahunyadi állami vasműveknek az üzemét foglalja össze, nyilvánvaló elégtellessel és büszkeséggel állapítja meg, hogy az erdélyi állami banya- és vasművek

az impérium-változás óta az idén először mutatnak fel nyereséget, amely nem kevesebb, mint 16 millió 692 ezer 439 lej.

Ezt a valóban feltűnésteltő javulást a költségvetés indoklása elsősorban a termelés növekvésének tulajdonítja, ami annak folytán állott be, hogy

Nagybányán az év folyamán a flottációnak nevezett új arany-mosási módszerrel az arany-termelést az előző évbelihez képest három, sőt négyszerre sikerült felfokozni.

Eddig a kincstári bányák átlagos évi arany-hozadéka mindössze 250 kg. volt, a folyó évtől azonban ez a mennyiség folytonosan emelkedésben van, úgyhogy a minisztérium már a legközelebbi jövőre másfélszer kilogrammnyi arany-termelést remél az állami bányáktól. Az új flottációs berendezés olyan nagyszerűen bevált, hogy a vele kapcsolatos beruházások nem is egy teljes év leforgása alatt letörleszthetők lettek. Fárhuzamosan az arany-termelés gya-

rapodásával nagy mértékben fokozódott az ezüst-kitermelés is, amelynek eddigi átlaga csupán évi 3 ezer kg. volt, viszont hamarosan 10 ezer kg.-ra fog emelkedni. Összesen az eddigi 40 vagon helyett 200-zal számolnak.

Jelentékenyen emelkedett a zalatnai üzemek hozama is, ugyancsak a vajdahunyadi vasművek, miután utóbbiakban bevezették a vascő-gyártást.

Másodszorban a kiadások számottevő redukciójának tudható be az állami üzemek anyagi fellendülése. A múlt évben ezek az üzemek: a nagybányai és abrudbányai kerület, meg a vajdahunyadi művek három különböző autonóm igazgatóság vezetése alatt működtek, amelyek 3 millió lej emésztettek fel évente, míg most az egységesített központi igazgatóság csak 200 ezer lejbe kerül.

A jövő évre egyébként ez a költségvetés 758 kg. arany kitermelését veszi előirányzatba, kilogrammonként az államilag megállapított 111 ezer lejjel számítva.

Ezüstben 6 ezer 515 kg.-ra számít a büdzsé 1 ezer 400 lej egységgel.

Majdnem hihetetlennek tűnik, annyira ellentmondóan hat, hogy most, az általános válság idején, amikor különösen az állami jellegű vállalatok és intézmények mind hatalmas deficiteket produkálnak, akad egy fehér holló is köztük. Az aranyra most pláne nagyobb szükség van, mint bármikor s tényleg rendkívül örvendetes körülménynek tekinthető, hogy az állami banya-üzemek folytonos veszteséggel zárták üzemi éveiket. Csak legalább az aranyásók nyomorgó népe is látna valami hasznát ennek a jelentőség-teljes változásnak a legközelebbi kollektív bértárgyalásoknál.

Idegesség az angol agrárvámok miatt

Bukarest, november 30.

Románia agrárkörei nagy idegességgel tekintenek a várható angol agrárvámok elé. Amint ismeretes Anglia az ipari cikkek beviteli váma után, az agrárterményekre is életbelépteti az import-vámost.

Bukarestbe érkezett jelentések szerint az agrártermények vámját Anglia ugyanolyan alapon fogja bevezetni, mint az iparcikkek vámját, vagyis királyi dekrétummal felhatalmazást kap az iparügyi minisztérium arra, hogy az agrárbeviteli váموkat belátása szerint léptesse életbe s így valószínűnek látszik, hogy az egyes termények bevitelét súlyos vámmal fogják megterhelni, különösen azokat a terményeket, amelyekből Anglia nem szorol nagyobb bevitelre.

MIERT IS FELNI A TETŐL ÉS ENNER AZ ARCBÖRRE HÁRAMLÓ HATRANYAITÓL?

Reggel és este a még mosdástól nedves arcbröre egy kis SIMON-CRÉMET rakenni, megvéd teljesen szél és vihar ellen.

Használati utasítást pontosan betartani!

CRÉME SIMON PARIS

A harc a konverziós-fronton

Szorítják az agráradóssokat a hitelezők!

Javaslatot terjesztettek be a parlamentbe az agráradósságok behajtásának felfüggesztéséről. Ujabb pergőtűz a javaslat ellen, de a pénzügyminiszter állítólag már megegyezett Roger Auboin pénzügyi szakértővel

Bukarest, november 30.

Az agráradósságok konverziója körül a káosz a javaslat publikálásának harmadik hetében is ugyanolyan nagy, mint volt a nyilvánossághozatal első napjaiban. Még ma sem lehet biztosan tudni, hogy lesz-e konverzió egyáltalán, vagy, ha lesz, hogyan fog az a valóságban kinézni. A konverzió egyik nagy ellenfele, Manolescu, a Nemzeti Bank kormányzója kibukott ugyan a harcból s ezzel nőtt a konverzió esélye, de Argetoianu pénzügyminiszter még közelről sem érezheti magát nagyon bizosan a nyeregben, mert a viharok így is elég nagyok.

A konverzió hadsinteréről ma az alábbi tudósításaink számolnak be:

A kamara tegnapi ülésén Grigorovici képviselő egyszakaszos törvényjavaslatot nyújtott be a parasztheadósságok behajtásának felfüggesztésére, mindaddig, amíg a konverziós-törvényt a parlament meg nem szavazza; illetőleg, amíg ez a törvény életbe nem lép. Az egyszakaszos javaslat indoklása így hangzik:

A konverziós-javaslatnak parlamenti benyújtása óta azok a hitelezők, akiknek követeléseik vannak földműveseknél,

minden eszközt igénybe vesznek arra, hogy követeléseiket behajtsák és ezzel meneküljenek a konvertálástól, illetőleg a konvertálással járó kötelezettségek alól,

amely körülmény a mezőgazdák között nagy elégedetlenséget váltott ki. Ennélfogva parlamenti kezdeményezésből a következő javaslatot terjesztik be:

„A parlamentbe benyújtott konverziós-javaslat megszavazásáig felfüggesztetik minden

olyan egzekucióra, kényszereladásra vonatkozó eljárás, amely mezőgazdasági adósságból származik. Mezőgazdasági adósságnak számít az olyan adós, akinek jövedelme 75 százalékban mezőgazdaságból adódik.”

A kamara a javaslatra kimondta a sürgősséget.

A bukaresti bankszövetségek kiküldöttjei a kormány összes tagjainak átnyújtották azt a memorandumot, amelyben a bankárok leszögezik álláspontjukat a konverziós-javaslat szemből. Amint ismeretes, a bankárok álláspontja az, hogy ha a konverziót a kormány keresztül viszi, ez a belföldi pénzpiac és bankokrácia teljes összeomlásához vezetne.

A kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttjei megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a kormány sürgős közbelépését fogják kérni a konverziós-javaslatl kapcsolatosan beállított helyzet rendezésére. Amióta ugyanis a javaslatot a pénzügyminiszter beterveztette a parlamentbe, a mezőgazdák nem csak, hogy nem törlesztik adósságaikat, de még csak a kamatokat sem fizetik, ami a legtöbb vidéki bankot csőddel fenyegeti.

Argetoianu pénzügyminiszter ma hosszabb megbeszélést tartott Auboin Roger francia pénzügyi szakértővel. Kiszivárgott hírek szerint, a pénzügyminiszternek sikerült a pénzügyi szakértőt meggyőznie arról, hogy az általa parlamentbe beterveztett konverziós-javaslat az egyetlen helyes megoldás az agráradósságok rendezésére. Ezzel sikerült is a pénzügyminiszternek a legnehezebb akadályt elhárítania a konverzió útjából.

Újra cáfolják a devizamegszigorításról szóló híreket

Bukarest, november 30.

A pénzügyminisztérium és a Nemzeti Bank illetékesei újra erősen cáfolják azokat a híreket, amelyek eddig ismeretlen forrásból keletkeztek és a devizaforgalom megszorításáról szóltak. Ilyen híreket nem először kolportáltak a piacon, de amint utólag mindannyiszor kintűnt, minden alap nélkül, mert a várt devizamegszorítások nem következtek be, mert a Nemzeti Bank helyzete ezt nem is teszi szükségessé.

Módosítás előtt a vámrendszerünk

Bukarest, november 30.

A kormány már néhány hónappal ezelőtt elhatározta, hogy Románia vámrendszerét modern alapokra helyezi. Ennek érdekében módosítani fogják az összes érvényben levő vámtörvényeket és vámeljárásokat. A kormány ennél a munkánál egy külföldi vámszakértőt fog igénybevenni, akinek irányítása mellett fognak a delegált bizottságok dolgozni. A szóbanforgó külföldi szakértő: Hoyon francia vámspecialista, akivel a kormány már tárgyal is ebben az irányban és valószínűleg rövidesen el is megy számára a meghívás, hogy az átszervezési munkálatokat mielőbb meg lehessen kezdeni.

A szovjetdelegáció elutazott Budapestről

Budapest, november 30.

Az az orosz delegáció, amelyet a szovjet berlini kereskedelmi képvisellete kiküldött Budapestre, hogy itt a Magyarországgal való árucsercsergőlelem lehetőségéről tárgyaljon, vasárnap visszautazott Berlinbe. A delegáció meglátogatta a csepeli Weisz Manfréd-telepet, a telefongyárat, a Ganz-gyárat, az állami gépgyárat és a vágóhidat. Koródy Sándor, aki a magyar kormány részéről a delegációt kalauzolta, nyilatkozott a sajtónak és kijelentette a tárgyalásokról, hogy a megbeszélések kedvező mederben folynak és remélhető, hogy megfelelő előkészítés után, sikerül a szovjetekkel konkrét megegyezést kötni.

Hírek szerint a francia állam 3 milliárd frank gyorssegélyt utalt ki különböző francia pénzintézetnek és iparvállalatnak.

A Hecht és Löbl temesvári gyarmatára nagykereskedés a törvényszékhez kényszerengyezségi kérelmet nyújtott be. A cég státusát most állítják össze és ennek megtörténte után közölni fogják a törvényszékkel az egyezségi kvótát is.

